

KNIPSELMAP
1872 - 1953

Wieringerwaard.

Foto Adr. Schoen, Bergen.

Kaas en zuivelfabrieken
WIERINGERWAARD

Bron Trouw 27 oktober 1953
via Agronomisch Instituut Groningen 1983

Oudste Coöp. Zuivelfabriek Liquideert

DE EERSTE COÖPERATIEVE KAASFABRIEK IN NOORD-HOLLAND
(WIERINGERWAARD — 1872)

(Van onze correspondent)

De oudste coöperatieve zuivelfabriek van Nederland die te Wieringerwaard, leeft besloten over te gaan tot liquidatie. De boeren, die er lid van zijn, waren niet meer tevreden over de prijs, welke ze voor hun melk ontvangen en aangezien ze, vermoedelijk, van oordeel waren, dat daarin in de naaste toekomst komst geen verandering zou komen, hebben ze besloten er een eind aan te maken.

Deze fabriek, „De Volharding“, werd opgericht in Mei 1872. De meeste coöperatieve zuivelfabrieken werden geboren door de nood. De boeren ontvingen in de jaren rondom 1880 zo weinig voor hun melk, dat ze besloten de productie in eigen hand te nemen. In Wieringerwaard ging het anders. In de tijd na 1870 was de welvaart groot. De boeren verdienden goed en de boerinnen van Wieringerwaard vonden het niet nodig, dat ze zich iedere morgen bleven aftobben in de kaasmakerij. Hun mannen vonden dat blijkbaar ook en het resultaat was de oprichting van een coöperatief kaasfabriekje.

Lange jaren werkte het bevredigend. Een grote fout werd gemaakt in 1915. Omstreeks die tijd begonnen de moderne zuivelfabrieken in Noord-Holland op te komen, die tweemaal per dag de melk ophaalden en verwerkten. „De Volharding” zag daarvan aanvankelijk de noodzakelijkheid niet in en bleef op de oude voet doorgaan. Het gevolg was, dat de andere fabrieken snel groeiden, de fabriek te Wieringerwaard echter niet. Wel werd in 1925 besloten de eisen van de tijd te volgen, doch toen was de achterstand zo groot, dat die nooit meer werd ingehaald. „De Volharding” is altijd een fabriek van middelmatige omvang gebleven.

Wieringerwaard De Volharding - 1931 - na verbouwing

Bron: FNZ

Nieuwe moeilijkheden veroorzaakte de tweede wereld-oorlog. Er werd veel grasland gescheurd, de Wieringermeer werd onder water gezet en de melkaanvoer daalde tot 1,8 miljoen kg per jaar. Na de oorlog nam die geleidelijk weer toe, om in het afgelopen jaar de bevredigende hoeveelheid van 5,2 miljoen kg te bereiken.

Evenwel, na de oorlog werden talrijk vernieuwingen aangebracht en de rente en afschrijvingen der gedane investeringen drukten zwaar op de melkprijs, die werd uitbetaald.

Als een bezwaar is toen ook gevoeld de omstandigheid, dat de fabriek vrijwel alleen was aangewezen op de productie van kaas zonder in staat te zijn om, wanneer dit voordeliger uitkwam, andere producten te bereiden.

Het bedrijf wordt op 31 Oktober beëindigd Coöperatieve en particuliere fabrieken uit de omgeving leveren nu een hevige strijd om zich te verzekeren van de melk, die vrijkomt. Ten aanzien van het personeel zullen nog voorzieningen worden getroffen.

Door de maker van zuivelhistorienederland.nl de volgende opmerking over "De Volharding" Wieringerwaard het volgende!

In 1914 werd mijn Opa Jacob Haker (1884-1959) op *De Volharding* 1e kaasmaker-beheerder.

(er was in de kleinere Noordhollandse kaasfabriekjes, geen directeur in de fabriek. De Voorzitter van de vereniging – deelnemers - vervulde deze functie.

Meer hierover in het 'knipsel' [Bedrijfsleider-N H-kaasfabrieken](#) van de hand van Dr. Scheij - Alkmaarsche Courant 1931-02-10

Jacob kwam uit Hoogkarspel, waar hij in 1912 was gaan werken bij zijn broer Dirk, die daar sinds 1904 kaasmaker was. Zoals in naast staande knipsel is te zien behaalde hij in 1912 het kaasmakersdiploma in Hoorn. Of hij toen nog steeds tweede kaasmaker was weet ik niet. Ik vermoed dat broer Dirk inmiddels naar elders was vertrokken. De gevraagde knecht mocht zich n.l. melden op de kaasfabriek bij Jb. Haker!

Eind 1913 werd hij als kaasmaker aangenomen op *De Volharding* te Wieringerwaard.

16 augustus 1918 werd mijn vader, Dirk Johan Haker (1916 - 2004) in Wieringerwaard geboren. In 1927 - dus nog voor de grote verbouwing - zie elders in deze 'knipselmap' ging Jacob Haker, naar *De Westfriesland* te Abbekerk. Hij werd daar ook weer 1e kaasmaker, directeur was Gerrit Stapel

Twee jaar later in 1929 werd hij kaasmaker op de "Bamestra" te Midden Beemster, Directeur was P. Zeeman. Hier bleef het gezin tot 1939.

**Schager Courant 1912-11-28
Opa Jb. Haker kaasmakersdiploma**

VAKSCHOOL VOOR KAASMAKERS.

Maandag 25 November had het eindexamen van den tweeden cursus van de te Hoorn gevestigde Vakschool voor Kaasmakers plaats, in tegenwoordigheid van de Regelingscommissie, den Inspecteur van het Landbouwonderwijs dr. Van der Zande, en afgevaardigden van het Hoofdbestuur der Holl. Mij. van Landbouw, den Bond van Zuivelfabrieken, den Provinciaalen Boerenbond en den Bond van Kaasmakers.

Alle leerlingen verkregen het kaasmakersdiploma, te weten: H. Belie, Dirkshorn; P. den Bezemer, Midden-Beemster; K. Haan, Grosthuisen; Jb. **Haker** Dz., Schellinkhout; K. Kalf, Jisp; P. Keetbaas, Hem; N. Koning, Zuiderwoude (gem. Broek in Waterland); Th. Kwantes, Assendelft; K. Mienes, Akersloot; Joh. G. Potgiesser, Hensbroek; Jb. Wijn, Beemster.

Schager Courant 1913-05-27

Kaasmakersknecht.

Terstond gevraagd een
Kaasmakersknecht,

tegen hoog loon. adres Jb. **Haker**
kaasfabriek te Schellinkhout, bij
Hoorn.

Schager Courant 1913-12-20

— WIERINGERWAARD.

In eene gehouden vergadering van aandeelhouders der kaasfabriek „De Volharding”, is tot kaasmaker benoemd om met 1 Februari a.s. in dienst te treden de heer Jb. **Haker** te Schellinkhout.

Hij vertrok in 1939 voor de tweede keer naar Abbekerk, nu als directeur / kaasmaker. Hij zou daar tot zijn pensioen in 1955 blijven

Zie pagina's over Jacob en Dirk Johan Haker bij Startpagina/teksten/personen/.....

Opname zuivelfabriekje Wieringerwaard met mijn opa en oma

ca 1920

Mijn Grootmoeder - Niesje Haker-Vlam – samen met tante Geer en vader Dirk Johan

— WIERINGERWAARD.

Goede werken worden beloond, zegt het spreekwoord. Zoo heeft ook 't bestuur der kaasfabriek „De Volharding” zeker gedacht. Dezer dagen werd n.l. den kaasmaker Haker een extra bedrag à f 70 ter hand gesteld, omreden genoemde fabriek dit jaar bijna geregeld den hoogsten prijs heeft gemaakt voor de kaas.

De laatste uitbetaling was niet minder dan f 11.11 per 100 K.G., welk bedrag nog door geen enkele fabriek in Noordholland werd uitbetaald.

Naar aanleiding van een berichtje uit Wieringerwaard, waar de kaasfabriek aldaar 11.11 ct. per K.G. uitbetaalde, meldt men ons uit Haringhuizen, dat daar over de maand October 11.44 ct. per K.G. word uitbetaald. Of dit nu echter het hoogste over Noordholland is, wordt niet beweerd.

— In aansluiting met een berichtje uit Wieringerwaard in uw nummer van Donderdag j.l., waarin de laatste uitbetaling der kaasfabriek „De Volharding” werd vermeld, zijnde f 11.11 per 100 K.G. melk en waarin tevens werd beweerd, dat dit de hoogste uitbetaling in Noordholland zou zijn, kan worden medegedeeld, dat aan de kaasfabriek te Winkel, de laatste maal aan de leveranciers een gemiddeld bedrag van f 11.71 per 100 K.G. melk werd uitgekeerd.

— Dat ook hier de melk duur is, blijkt wel uit de laatste uitbetaling aan de kaasfabriek „Kennemerscheij” te Schoorlдам, daar de prijs f 11.25 per 100 L. bedroeg.

— Werd van uit Wieringerwaard gemeld, dat door de kaasfabriek aldaar per 100 K.G. was uitbetaald f 11.11, welk cijfer wel door geen fabriek elders zou zijn bereikt, ons gewerd de officieele mededeeling, dat „Vita Nova” te Heerhugowaard, directeur de heer Jc. Met, kaasmaker de heer A. van der Oord, over het tijdvak 10 October tot 6 November werd uitbetaald f 11.34 per 100 K.G.

Foto ca. 1924 van kaasmaker Jacob Haker / Dirk / Geer en Niesje Vlam

Schager Courant, 17/08/1916; p. 8

Jb. HAKER
en
N. HAKER-Vlam
geven hiermede kennis van de
geboorte van hun zoon
Dirk Johan.
Wieringerwaard, 16 Aug. 1916.

Schager Courant 1916-09-09

Voor de vele blijken van belangstelling betoond met de geboorte van onzen Zoon, betuigen wij aan allen, onzen hartelijken dank.

Jb. HAKER
N. HAKER-Vlam.
Wieringerwaard, Sept. 1916.

Schager Courant, 23/10/1920; p. 3/14

Op 30 Oct. a.s. hopen onze
lieve Pa en Moe
Jb. HAKER
en
N. HAKER-Vlam
hunne 12½ jarige Echtver-
eeniging te herdenken.
Hunne liefhebbende
Kinderen,
GEERTJE.
DIRK JOHAN.
Wieringerwaard, Oct. 1920.

Schager Courant, 09/02/1921; p. 2/4

— **WIERINGERWAARD.**
De heer Jb. Haker alhier is met ingang van 1 Mei benoemd als 1e kaasmaker aan de groote zuivel-fabriek te Hauwert. Er waren 85 sollicitanten.

Gaat niet door!

Schager Courant, 31/12/1924; p. 8/9

Gelukkig Nieuwjaar toegewenst
aan Buren, Vrienden en Bekenden.
Jb. Haker en Echtgenoot.
Wieringerwaard, 1 Jan. 1925.

Schager Courant, 29/12/1925; p. 6/6

— **WIERINGERWAARD.**
In een dezer dagen gehouden vergadering van de nieuwe Zoetfabriek „De Volharding”, werd de tegenwoordige kaasmaker, de heer Jb. Haker, weer als zoodanig benoemd.
De heer R. Bakker, die reeds ongeveer 30 jaar voor de kaasfabriek „Aurora” heeft gemerkt, werd met algemeene stemmen ook weer voor de nieuwe fabriek benoemd als kaasmaker, met den heer H. K. Koster als plaatsvervanger. Naar we nog vernemen kan er op de melk van pl.m. 675 koeien worden gerekend.

Wieringerwaard schoolfoto van Dirk Haker ca. 1925

Bron: eigen bezit

Schager Courant, 05/01/1926; p. 3/6

Allen die iets te vorderen hebben van de Oude Kaasfabriek „DE VOLHARDING”, worden verzocht hunne Rekening in te leveren vóór a.s. Donderdag 7 Januari, bij den Boekhouder A. KEESMAN, Wieringerwaard.

Wieringer courant, 10/12/1926; p. 2/4

WIERINGERWAARD. De heer Jb. Haker, 1ste kaasmaker aan de Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding”, is tegen 1 Februari a.s. als zoodanig benoemd te Abbekerk.

Schager Courant, 01/02/1927; p. 3/6

Bij ons vertrek naar Abbekerk een hartelijken groet aan alle ingezetenen van Wieringerwaard, en in 't bijzonder aan de leden en bestuur der Zuivelfabriek.

Familie HAKER.

Wieringerwaard, 1 Febr. 1927.

Aantekeningen en knipsels Wieringerwaard

(door het niet aanwezig zijn van de jaargangen 1872 '73 in het digitale archief van de Schager Courant was het niet mogelijk om *vroege knipsels* te vinden van de kaas/ zuivelfabriek te Wieringerwaard!)

Eerste melding uit Leeuwarder Courant. Schager Courant 1872 en '73 niet on-line ?

Fabriek voerde in deze adv. Geen naam.

Directeur was J.J. Bakker

Leeuwarder Courant 1872-09-15

DE DIRECTEUR DER MACHINALE KAAS-FABRIEK te Wieringerwaard, prov. N.-H., verlangt prijsopgave voor het leveren van plus minus vijf honderd TONNETJES voor Amerikaansche Kasen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Directeur J. J. BAKKER te Wieringerwaard, (N.-Holl).

Leeuwarder Courant 1873-09-12

Kaas- en Boterkleursel.

Verbeterd ANNATTO van S. J. VISSER, bekroond in 1872 met 2 zilveren medailles op de groote Landbeuwtentoonstellingen te Utrecht en 's Gravenhage. In 1873 bekroond te Oud Beijerland en te Wildervank.

Onderzocht en aanbevolen in vereerende getuigschriften door:

den Voorzitter van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw;

Professor A. H. van der Boon Mesch te Leiden;

Professor J. W. Gunning te Amsterdam;

" R. S. Tjaden Modderman te Groningen;

Dr. E. A. van der Burg te Leeuwarden;

" J. M. van Bemmelen te Arnhem;

den Directeur der Kaasfabriek te Wieringerwaard,

en massa Landeigenaars en gebruikers.

Dit uitstekend kleurmiddel onderscheidt zich boven alle andere soorten door: geheele onschadelijkheid, zuiverheid, sterk kleurend vermogen, prachtige kleur en vooral door groot gemak in 't gebruik.

Kaas en Boter wordt door dit Annatto nooit bont en verkrijgt steeds die kleur die men verlangt en wordt niet heden licht geel, morgen hoog rood.

Verkrijgbaar in verzegelde kruikjes met gebruiksaanwijzing, à 50 cents, bij: Johs. L. Bakker, P. Sevensma, Sijberen Potma, C. N. Pruis, Wed. J. Aukes, S. Brouwer, J. Fortuin, Herman Hulshoff en J. P. Hekman, Agent te Sneek; R. S. Visser te Workum, W. de Jong, Heidenschap bij Workum; G. v. d. Wal te Sloten, T. G. van der Wal te Koudum, G. van der Wal te Nijega en S. M. Hiemstra te Oudega; eenig en gros verkooper W. C. Visser te Nieuwe Niedorp (Nd.-Holland).

Hier zelfs niet meer dan; den directeur van....

Eerste meldingen op digitale archief Schager Courant.

Heldersche en Nieuwedieper Courant, 28/09/1873; p. 1

— Gisteren middag ten 12 ure is in het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam de 21ste algemeene tentoonstelling geopend, welke de Hollandsche Maatschappij van Landbouw houdt bij gelegenheid van hare op a. s. Maandag te houden 27ste algemeene vergadering.

Zuivelbereiding. Een achtste vat Noordh. boter, minstens 14 dagen oud, 1ste pr. No. 526 J. Mol Jz., Berkhout; 3de pr. No. 525 W. Brakenhoff Jz. Weiboter, 2de pr. No. 547 J. Mol Jz.; 3de pr. No. 544 W. Brakenhoff Jz. Vijf stuks Noordh. (Edammer) kleine kaas, gemaakt in Mei of Junij jl., van minstens 2 kilogr., 2de pr. No. 571 Joh. Heidenrijk, Berkhout. Vijf stuks Loofkaas, in 1873 gemaakt, 2de pr. No. 586 J. Mol Jz. Twee stuks Goudsche Derby-kaas, gemaakt in Mei of Junij jl., 3de pr. No. 596 Wieringerwaarder Maatschappij van Kaasbereiding. Twee stuks machinaal bereide kaas, 2de pr. No. 599 dezelfde. De grootste zoetemelksche kaas, No. 603 dezelfde. Friesche nagelkaas, 3de pr. No. 617 J. Heidenrijk.

Schager Courant 1874-09-24

ZUIVELBEREIDING. Derby en machinale kaas, 3e pr. voor beide soorten de Wieringerwaarder kaasfabriek.

Tekst uit Gedenkboekje N-H Zuivelbond *Fabrieken Bond Mensen*, (1906-1956)

In 1871 stak in Broek in Waterland een Rotterdamse firma met een inrichting voor de fabricage van Amerikaanse en Derby-kaas van wal. De apparatuur van deze „fabriek” werd een jaar later reeds overgenomen door een combinatie van boeren uit de Wieringerwaard, de *N.V. Wieringerwaarder Maatschappij tot bereiding van Kaas*. Deze Maatschappij legde zich aanvankelijk ook toe op de bereiding van uitheemse kaassoorten. Dit gebeurde met matig financieel succes, waarna men in 1876 overstapte op de bereiding van Edammers, met meer succes. (blz. 13)

FNZ. 1917

Aurora 817.000 K.G. Dir. R. Bakker; Secr. D.C. Jans
Volharding 600.000 K.G. „ K. Zijp „ H.J.E. v. Hoorn

Zuiveljaarboeken

1926

1e Bargemerweg Coöp. „Aurora” R. Bakker boter en kaas K.C.N.H.,
B.C.Z.N.H.

2e Coöp. Zuivelfabriek „de Volharding”. b. en k. K. C.N.H., B.C.Z.N.H.

1930

Coöp. Zuivelfabriek „de Volharding”. b. en k. R. D. Kaan, K.C.N.H.,
B.C.Z.N.H., B.C.N.H.

In Croessen het volgende

[087] Het verwerken van de melk, niet op iedere boerderij afzonderlijk, maar in speciaal voor dat doel ingerichte gebouwen(tjes) is in een gedeelte van Zwitserland, in de aangrenzende Franse Alpen en in de Vogezen reeds in het begin van de vorige eeuw in gebruik.¹ Het waren daar de zeer kleine landbouwbedrijven, ieder met ten hoogste een paar koeien, de gebrekkige inrichting der afzonderlijke bedrijfjes [088] en waarschijnlijk ook nog andere omstandigheden (de gebruikelijke grootte der kazen), die aanleiding gaven tot het tot stand komen van gemeenschappelijke inrichtingen voor het verwerken van de melk (doorgaans tot kaas).

Maar ook in Noord-Amerika en Canada is de fabriekmatige verwerking van de melk reeds vrij oud. (Zie Croesen blz. 74 en 75). Het Amerikaanse voorbeeld werd spoedig bestudeerd door *the Royal Agricultural Society* in Engeland en o.m. nagevolgd te Derby en Longford. En ook in Zweden, Denemarken en zelfs in Rusland stelde men zich op de hoogte van de Amerikaanse en Engelse pogingen en ging die navolgen. Het schijnt, dat het succes in Engeland aansporing is geweest voor een Engelsman om ook in ons land, in het jaar 1871, een poging in die richting te doen.

Hij gaf aan een in Engeland vertoevende Nederlander, de Heer *J. Muller*, opdracht te **Broek-in-Waterland** een fabriek op te richten. Deze werkte aanvankelijk onder leiding van genoemde Heer *Muller*, die evenwel na korte tijd in gelijksoortige functie naar **Waddinxveen** ging. De fabriek kwam daarna enige tijd onder beheer van een zekeren *C. Schermerhorn*, die voor de kaasmakerij uit Amerika naar Engeland gehaald was en werd vervolgens het eigendom van een zekeren *Hofman*, die door mij onbekende redenen korte tijd daarop failliet ging, waarna de fabriek kwam stop te staan. Er werd Derby en zware Amerikaanse kaas gemaakt. Na het faillissement werd de inventaris gekocht door een **20-tal veehouders uit Wieringerwaard**, die daar in 1872 een kaasfabriek inrichtten (zie hierna blz. 89 en 110).

In 1871 zijn ook een tweetal kaasfabrieken ingericht, onderscheidenlijk te Anna Paulowna en Waddinxveen; in beide fabrieken werd niet de van ouds inheemse kaassoort vervaardigd,

Schager Courant 1880-06-24

De Notarissen Abr. SLOOS te Winkel en VAN EVERDINGEN te Wageningen,

zullen op *Woensdag 14 Julij 1880*, des morgens 10 ure, op de **kaasfabriek** van den heer *J. VAN GIJTENBEEK*, te Anna Paulowna

publick verkoopen:

1. **STOOMMACHINE** 2½ a 3 paardenkracht, 7 **MELKBAKKEN** van zink en hout met verwarmingsstoestellen en afkoelbuizen, inhoud p.m. 20,000 liter elk en verdere **BOUWGEREEDSCHAPPEN** en hetgeen meer ter verkoop zal worden aangeboden;

En onmiddelijk daarna in het logement **VEERBURG**, aan de *Kleine Sluis*, gemeente *Anna Paulowna*:

1. Twee **HUIZEN** met **ERVEN** en **TUIN** aan de *Kleine Sluis*, en in de *Geldersche Buurt*, gemeente *Anna Paulowna*;
2. Den **EIGENDOM** van een perceel grond, aan de *Kleine Sluis* gemeld in erfpacht uit gegeven aan *K. WIT*, tegen eene jaarlijksche canon van f 43.—, waarop een **HUIS** is gesticht, groot 43 Aren;
3. Het **ERFPACHTREGT**, op een perceel grond te *Anna Paulowna* met den opstal van een **Kaasfabriek** en 2 huizen, groot 25 Aren, 30 Centiaren.

Alles breeder bij biljetten omschreven.

Toebehoorende aan den Heer *J. VAN GIJTENBEEK*.

1 Prof. Dr. H.C. van Hall. Zuivelfabrieken. Tijdschrift ter bevordering van Nijverheid. 1872. blz. 161 e.v.

maar de in Amerika en in Derby en Longford gemaakte soorten, waarmee getracht werd op de Londense markt te concurreren. Het succes te **Anna Paulowna** was zo onvoldoende, dat de fabriek in 1875 weer werd opgeheven. De fabriek te **Waddinxveen** was aanvankelijk eigendom van een kaashandelaar *Wernink* en werd gedreven door de Heer *J. Muller* voornoemd. In later jaren is die fabriek door de plotselinge dood van de Heer *Wernink* in 1874 opgeheven.

[089] De inventaris werd gekocht vermoedelijk door de Heer *J. v.d. Breggen Az.* en door deze werd daarop tot het jaar 1904 te Waddinxveen een kaasfabriek geëxploiteerd, welke daarna werd opgeheven. In deze fabriek werd in hoofdzaak Derby-kaas gemaakt. In 1872 werd te Wieringerwaard een onderlinge kaasfabriek door een twintigtal veehouders opgericht, wier aantal spoedig tot 25 vermeerderde. Men maakte ook buitenlandse kaassoorten en had daarbij ongunstige resultaten, zó zelfs, dat in 1875 ernstig over opheffing gedacht werd. Men besloot evenwel met een tiental veehouders de zaak door te zetten en Edammer kaas in plaats van buitenlandse soorten te gaan maken; hierdoor kwam een gunstige wending in de gang van zaken.²

[091]

De oudste kaasfabrieken in ons land waren particuliere ondernemingen, hoewel de fabriek te Wieringerwaard op het onderlinge beginsel geschoeid was. Maar de grote uitbreiding van de fabriekmatige zuivelbereiding hier te lande is in de eerste instantie te danken aan het initiatief van enkele vooruitstrevende personen, die daarin een toekomst zagen en de melk van de veehouders opkochten, daarbij het risico van de meerdere of mindere gunstige uitkomsten van de fabriekmatige verwerking van de melk geheel voor hun risico nemende.

[109] In de provincie Noord-Holland werden reeds vroeg pogingen gedaan om de fabriekmatige kaasbereiding ingang te doen vinden. De eerste poging hier toe schijnt gedaan te zijn in **Broek-in-Waterland** (zie blz. [088]). Voorts werd in 1871 te **Anna-Paulowna** een fabriek opgericht door de Heren *van Wezelenburg* en *J. van Gijtenbeek*, die de melk van een aantal boeren kocht om daarvan kaas te maken, welke naar Oost-Indië verkocht werd.³ Het schijnt, dat men uitsluitend kaas in Amerikaans en Engels model maakte.

De geldelijke uitkomsten waren niet gunstig en in 1875 werd het bedrijf stop gezet. Inmiddels wijten de Heren *van Gijtenbeek* en [110] *Waller* (welke laatste als administrateur optrad) het niet slagen aan bijkomstige omstandigheden en blijven zij het kaasmaken in gemeenschap, met de hulpmiddelen, waarover men in een fabriek altijd beter kan beschikken, een wenselijke zaak achten.⁴ In streken, waar het niet aan voldoende melk ontbreekt en waar ook de overige omstandigheden gunstig zijn, zou men naar hun mening wel beter slagen;

---

2 Maandblad van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw. 1879. No. 3.

3 Schriftelijke mededeling van de huidige Burgemeester.

4 Dat de Heer *Waller* geloofde in de fabriekmatige zuivelbereiding blijkt o.m. uit het feit, dat hij in 1882 mede het initiatief nam bij de stichting van de Nederlandse Maatschappij van Kaas- en Roomboterfabrieken.

niettemin hebben zij voor de melk steeds 4 centen per Liter gemaakt (wat voor die tijd niet zo heel erg laag schijnt).⁵

Inmiddels is de oude fabriek in 1888 door een combinatie van tien boeren gekocht, die er kaas in gingen maken; zij is als zodanig tot januari 1916 in stand gebleven.⁶ De in 1872 op onderlinge grondslag opgerichte kaasfabriek te **Wieringerwaard** maakte aanvankelijk ook uitsluitend kaas in Engelse vorm (Derby) en leverde vrij slechte resultaten op, zó zelfs, dat er ernstig over opheffing gesproken werd. In het laatst van 1875 ging men evenwel over tot het maken van Edammer kaas, waardoor men in de laatste maanden van genoemd jaar en in de eerste maanden van 1876 in staat was voor de melk, waarvan de helft geroomd geleverd werd, 6 centen per Liter te betalen.⁷

Schager Courant 1877-12-20

Gemengde Berichten.

Gepasseerden Zaterdag 15 dezer hield de afdeling Schagen en omstreken van de H. Maats. van Landbouw hare laatste vergadering in dit jaar; tegenwoordig waren 23 leden, de opkomst was niet groot, er ontbraken er 100 op het aandel.

Vervolgens worden de rapporten uitgebracht omtrent de onderwerpen A, B, C, D, E en F, (punt 2. De commissie van rapporteurs voor A en B, (kaasbereiding) rapporteeren dat beide verslagen A kaasfabriek **Wieringerwaard**, en B, particuliere kaasmakerij, van den heer Zijp, niet volledig zijn, niettemin werd besloten A te bekroonen, met f 100.— en B, met f 25.—, beiden met een getuigenschrift.

Beide verslagen zullen gedrukt en aan de leden worden toegezonden.

Nieuwe Goessche Courant, 21/03/1879; p. 4/8

Inhoud van *Ceres* no. 2. LANDBOUW EN VEE-TEELT:

Noordvle. — Verslag over de werkzaamheden in de kaasfabriek te Wieringerwaard en de daardoor verkregen uitkomsten over het jaar 1876.

eerste knipsel 1872 t/m 1879 op Wieringerwaard

Over de kaasfabriek werd ook geschreven!

⁵ Notulen van de algemene vergadering van Holland's Noorderkwartier van 1 Maart 1876.

⁶ Schriftelijke mededeling van den huidige Burgemeester.

⁷ Notulen van de algemene vergadering van Holland's Noorderkwartier van 1 Maart 1876. Zie ook Maandblad van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw. 1879. No.3.

Deze maand 60 jaar geleden was eerste auto in ons land Maar het „hoe” en „wanneer” is een mysterie – net als die auto zelf

(Van een medewerker)

Deze maand moet het 60 jaar geleden zijn, dat de eerste auto in ons land kwam. Maar het hoe en wanneer is net zo'n mysterie als die eerste auto dat zelf was. Zo gaat het verhaal, dat notaris J. P. Backx, die in ons land de eerste bezitter heette te zijn van een automobiel, deze door zijn koetsier Kuiper van Amsterdam naar zijn woonplaats **Wieringerwaard** liet rijden. Die tocht moet nogal wat opschudding verwekt hebben. De Daimler, een 4 pk Victoria uit de Daimler-Fabrieken te Cannstadt, werd op die tocht voorafgegaan door politieagenten, van wie echter een weinig kalmerende werking is uitgegaan. Want het motorvoertuig heeft onderweg grote opschudding verwekt. Het verhaal wil, dat boeren van de bok van hun wagen sprongen en verschrikt de polders invluchtten en dat een Jan Pleizier met inzittenden en al in de vaart terecht kwam.

Een motorrijtuig

Nu zijn deze verhalen moeilijk te achterhalen. De kranten uit die dagen vermelden er niets van en wat er over bekend is, staat in jaarboeken. Zeker is echter, dat de heer Backx met zijn motorrijtuig de feesten van Alkmaars ontzet is komen bezoeken op 8 oktober 1896. De dag daarna stond het volgende bericht in de „Alkmaarse Courant”:

„Den achtsten des morgens bewoog zich in deze plaats een motorrijtuig, bestemd voor een ingezetene van een naburige gemeente en afkomstig uit de fabriek te Cannstadt. De beweegkracht is petroleum. Met grote aardigheid werd het voertuig door de dichte menigte bewogen, die zich op het Waagplein voor het ochtendconcert verzameld had”.
En op zondag 11 oktober gaf diezelfde krant nog een aanvulling, die aldus luidde:

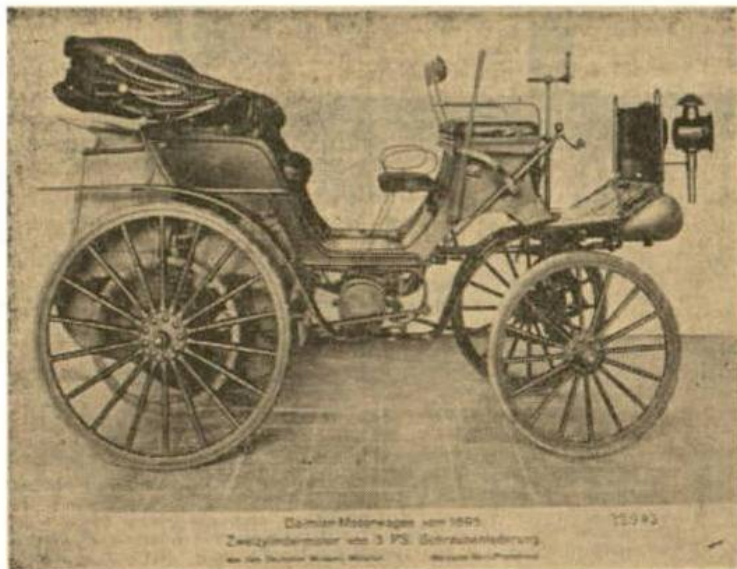
„Het nieuwe voertuig, waarvan wij in ons vorig nummer melding maakten, wordt niet bewogen door petroleum, doch door benzine. Het benzinerijtuig, dat was bestemd voor de heer J. P. Backx, notaris te **Wieringerwaard**, werd geleverd door de fabriek van den ingenieur G. Daimler te Cannstadt. Voor de fabriek van Daimler zijn de vertegenwoordigers voor Nederland en de Koloniën de heren W. Remmens en Co., Keizersgracht 207 te Amsterdam.

Die Daimler van de heer Backx deed anderen naar de pen grijpen. Zo vinden we omstreeks dezelfde tijd in „De Kampioen” — waarin wij over dat tumult rond de auto van de heer Backx niets konden vinden — het bericht, dat niet daar in **Wieringerwaard** de eerste auto van ons land gezocht moest worden, maar in 's-Gravenhage, waar een fotograaf de gelukkige bezitter was van zo'n nieuwerwets voertuig, een Benz. En bovendien eist een inwoner van Nijmegen voor zich het recht op, de eerste autobezitter in Nederland te zijn.

Dat laatste is beslist niet juist, maar wel staat vast, dat in Nijmegen voor het eerst de autohandel is bedreven. Het is dus allemaal wat vaag en onduidelijk, maar het staat toch wel vast, dat de maand september van het jaar 1896 een héél belangrijke rol speelt in de geschiedenis van de automobiel in ons land.

Het benzinerijtuig, model Victoria (In alle modellen verkrijgbaar, ook voor vervoer van lasten, zoals bijvoorbeeld hout, ijzer, enz.) was van Cannstadt gereden naar de **Wieringerwaard** met eigen kracht. Den tienden is de heer Backx met zijn rijtuig van de **Wieringerwaard** naar hier gereden en heeft des middags op den gewonen tijd de terugreis aanvaard”.

Zó ongeveer moet die eerste Daimler er hebben uitgezien, waaraan de feestvierende Alkmaarders zich op 8 oktober 1896 hebben vergaapt.
(Foto A.N.W.B.)

Heeft niets met kaasfabrieken te maken.....

Wieringerwaard *Machinale kaasfabriek* zonder naam!

In voorgaande 'knipsels' wordt gesproken over *Machinale kaasfabriek* Directeur J.J. Bakker (1872) en *Wieringerwaardsche Kaasfabriek* (1874). Ook hieronder *de kaasfabriek Wieringerwaard* (1882) Tot het 'knipsel' van 1884-06-16, waar men het ineens heeft over *De Grootte kaasfabriek*, wat niet *De Volharding* was maar *een andere kaasfabriek Aurora!*
Bij De Wit zou deze pas in 1905 mogen verschijnen???? Hoe zit dat toch?

Schager Courant 1882-08-17

LANDBOUW

ABBEKERK 14 Aug. Ten bewijze van den goeden naam, dien onze Hollandsche zuivel-industrie nog steeds in den vreemde heeft, en van de belangstelling, waarmede zij in het buitenland wordt gadegezien, kan van hier bericht worden, dat in den loop der vorige week op een wetenschappelijke bezoekreis, hier verblijf hield de heer Joh Ehn, leeraar aan de landbouwschool bij Sotenäs, in Zweden. De heer Ehn, daartoe uitgezonden door een Zweedsche rijksinstelling (Königl. landwirthschaftliche Academie), bezocht achtereenvolgens Denemarken (Seeland), Duitschland (Mecklenburg) en nu het laatst ook Nederland.

Akkerbouw, maar in het bijzonder ook kaas en boterbereiding, werden door hem zorgvuldig bestudeerd, eerst op de uitgestrekte bezittingen van graaf Knut in Denemarken en vervolgens op enkele Meclenburgsche hoeven, met name te Itaden bij Lalendorf, waar onder leiding van den ook in ons vaderland welbekenden professor Fleischman, de zuivelbereiding, op uitgebreide schaal, door graaf Schliessen, een aanzienlijk Duitsch grondbezitter, wordt gedreven. De heer Ehn, die hier ruim eene week vertoefde, maakte eene studie van de Noord Hollandsche kaasmakerij op de boerderij van den heer J. Zijp Kz. burgemeester alhier, bezocht de **kaasfabriek** te Wieringerwaard, en nam, over het geheel, van den staat van landbouw, veeteelt en zuivelbereiding, hier en in den omtrek, met veel belangstelling kennis. Na een verblijf van drie maanden in het buitenland, keert hij naar zijn vaderland terug, dat, door het gelijktijdig uitzenden van drie leeraars tot hetzelfde doel, naar verschillende streken, wel van de zorg blijk geeft, waarmede in Zweden de belangen van landbouw en zuivelbereiding door de Regeering die daarin haar waar belang toont te verstaan, worden belartigd.

Uit *Een begeerlijk product, De geschiedenis van Melkunie Holland* – 1989

In dit boek wordt de *Wieringerwaardsche Maatschappij tot Bereiding van Kaas*, later omgedoopt tot *De Volharding* de eerste voorganger van de Melkunie-Holland genoemd.

Naast de inventaris uit Broek en Waterland namen de – op onderlinge grondslag werkende 20 boeren ook kaasmaker Volkert Sieben, over.⁸ Hij ging n.l. per 27 april 1872 wonen in de Wieringerwaard. Het beroep is directeur-kaasmaker volgens het bevolkingsregister.

In 1887 kwam er een tweede (derde?) kaasfabriek in de Wieringerwaard bij Aurora geheten. Eén van de deelnemers / oprichters was Veefokker Groneman. Hier werd in 1887 Piet Boekel directeur van – een man die naast Wouter Sluius en Groneman het maken van kaas meer door de wetenschap, en niet door toeval, wilde plaatsvinden!

In 1925 ging een commissie met leden uit beide fabrieken onderzoeken of één (zoet)fabriek in het dorp niet beter was.

Men was van mening dat het zoals het was de beste resultaten gaf.....

In 1926 – het jaar dat er in Noord-holland evenveel dag- als zoetfabrieken waren (ca. 57) – Kwam men toch tot elkaar, er zou één vereniging komen en één fabriek. *Aurora* werd gesloten en *De Volharding* werd als nw fabriek aangepast aan de grotere productie.

Voot de - zuivere - coöperatieve vorm was al eerder door bijde verenigingen gekozen, *Aurora* 1905 en *De Volharding* in 1920

Achteraf zou de keuze van geen verbouwing niet de juiste zijn geweest, al vrij snel was de fabriek te klein.

---

8 Via Mail: Momenteel ben ik bezig om de geschiedenis na te trekken van een heel bijzondere voorvader: VOLKERT SIEBEN, geboren 2-4-1833 te Vlieland. Hij verliet het eiland op 23-12-1852. Hij trouwt op 27-08-1857 in Amsterdam en zijn beroep is pakkistenmaker. Wat hij daarna in Amsterdam deed heb ik nog niet kunnen ontdekken. Wel weet ik dat hij met zijn familie op 24-02-1871 naar Broek en Waterland verhuist. Op 27-4-1872 verhuist hij naar Wieringerwaard.

Schager Courant 1881-08-18

— Dezer dagen vormde zich te Zijpe eene commissie, die een onderzoek zal instellen naar de gelegenheid om eene **kaasfabriek** op te richten. In de naburige gemeente Wieringerwaard bestaat reeds geruimen tijd eene dergelijke inrichting, welke thans met succès wordt gedreven.

De wenschelijkheid werd Woensdag op eene duidelijke wijze door den directeur van genoemde fabriek, in eene vergadering van belangstellenden, in 't licht gesteld, terwijl hij een bestek en teekeningen ter tafel legde.

Een zotal hadden aan eene oproeping gehoor gegeven, terwijl men vermoedt dat een volgende vergadering, binnen enige weken te houden, en in welke de gemelde commissie verslag zal uitbrengen van hare bemoeiingen, nog beter bezocht zal zijn: vele belangstellenden werden door slecht weer teruggehouden de ver-

Schager Courant 1883-02-15

— De stier *Willem*, nog geen 4 jaar oud, No. 82 van het rundveestamboek, toebehoorende aan den heer J. J. Bakker, directeur der machinale **kaasfabriek** te Wieringerwaard, is thans verkocht voor den prijs van f815, aan den heer C. Gorter te Weesp. Genoemde stier, op de tentoonstellingen te 's Hage, Alkmaar en Gouda met 2 eerste prijzen en 2 eereprijzen bekroond, zal nu hier en daar op kermissen te zien zijn als een wonderdier, vermoedelijk eerst in Duitschland.

Schager Courant 1883-06-14

— Aan de machinale **kaasfabriek** te Wieringerwaard is in 't laatste jaar door 21 landbouwers tevens aandeelhouders, geleverd de melk ongeveer 300 koeien ten bedrage van 841,3 Kg. melk. Van die melk werden gemaakt 34,1 kazen à 2 Kg. Het maximum der gemaakte kaas was dagelijks 225.

In deze knipsel wordt gesproken over „de groote kaasfabriek”, hiermee wordt bedoeld „Aurora”.- zie 2e knipsel! Datum 1e knipsel, uit LC 1884 is extra gecontroleerd, en is volgens opgave juist. Aurora - Barsingerweg - is echter pas in 1887 opgericht volgens Melkunie-Holland boek – blz 39-40. Er moet dus nog een andere kaasfabriek geweest zijn!

Leeuwarder Courant 1884-06-16

Kaasstremsel,

waarvan 1 liter voldoende is om 10,000 liter Melk in ½ uur te stremmen, volgens onderzoek aan het Proefstation te Wageningen. Dit Stremsel wordt gebruikt in de groote Kaasfabriek te **Wieringerwaard** (prov. Noord-Holland), omdat aldaar bevonden is, dat dit **KAASSTREMSEL** de grootste stremkracht bezit van alle bekende soorten. H.H. Kaasmakers worden dus in hun eigen voordeel aangeraden overal het **KAASSTREMSEL** van **J. A. BOOM** te koopen, daar zij hiervan minder behoeven te gebruiken en bovendien de prijs lager is dan alle andere soorten.

Per literflesch à f 1 verkrijgbaar bij **T. G. Fokkema**, Oude Koemarkt te Sneek, **S. H. F. Wolthers** te Dokkum, **W. Ruitinga** te Harlingen.

VERKOOPERS gevraagd door den Fabrikant **J. A. BOOM** te Meppel.

Vliegend blaadje, 03/07/1886; p. 1/4

— Te Wieringerwaard zal door de heeren **J. L. T. Groneman**, **J. Zijp Hz** en **K. Schenk Az.** een tweede kaasfabriek worden opgericht. Genoemde heeren hebben een overeenkomst gesloten met den heer **Boekel**, onder wiens toezicht de fabriek zal gebouwd worden en die zich daarna ook gedurende een jaar met de leiding daarvan zal belasten.

Schager Courant 1887-07-03

— Bij de op Donderdag op de Kaasmarkt te Haarlem gehouden keuring van stapels kaas, werden door de jury de volgende prijzen toegekend; voor den besten stapel kaas f 15 aan den heer **P. Boekel** te Wieringerwaard, **kaasfabriek Aurora**; voor den daarop volgenden stapel f 15 aan den heer **G. Braas** te Wieringerwaard; voor den derden stapel f 10 aan den heer **J. Beest** te Haarlemmermeer.

Notaris BACKX,

zal ten verzoeken van den Makelaar **O. de Kieviet**, q.q. publiek verkoopen te **WIERINGERWAARD**, op **Dinsdag, 11 Maart 1890**, des voormiddags 9 uur, op het terrein van de Kaasfabriek aan de Groote Buurt;

2 buiten dienst gestelde Stoomketels, 2 groote oude Melk-bakken, 5 groote houten Kaaspersen met ijzeren Staven, 1 nieuwe Bascule, eene partij groote ijzeren Kaasvormen, Schroeven, Leidingsbuizen, Kachels, Zink, IJzer en Brandhout, enz.

Schager Courant 1897-08-01

— Onze correspondent had, betreffende de bekroning der kaas, eene kleine vergissing gemaakt met den naam der kaasfabriek, waarvan directeur is de heer *Jb. Zijp Hs.* te Wieringerwaard. Er werd gemeld, dat de eerste prijs gewonnen werd door de Groote Fabriek te **Wieringerwaard**, dit had moeten zijn: de fabriek **de Volharding**.

Door het groot aantal bestellingen van kaas aan bovengenoemde fabriek, zou het mogelijk zijn, dat daardoor verwaaring ontstond.

Andere bladen, die eveneens melding van die bekroning hebben gemaakt, worden bekeefd verzocht, op die verandering van naam te wijzen.

„Aurora” met Directeuren J.L.T. Groneman en G. Brands

Schager Courant 1889-12-05

— Maandag j.l. werd onze gemeente bezocht door den heer Charles Neethling, komende van de plaats Stellenbosch in Kaapkolonie (Zuid-Afrika), welke heer voor een practisch onderzoek op het gebied van Landbouw, Veeteelt en Zuivelbereiding een reis heeft ondernomen door Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland en Duitschland, nu in Nederland rondreist en daarna naar Engeland zal gaan, om vandaar terug te keeren naar de Kaapkolonie.

Dinsdagmorgen begaf den heer Neethling zich naar den heer Boekel, om de Kaasmakerij op te nemen en te bezichtigen, vervolgens zijn genoemde heeren gegaan naar den polder Groet, naar de boerderij van den heer Dk. Breebaart, en verder naar den heer Groneman, ook naar de Kaasfabriek „Aurora”, te **Wieringerwaard**. Woensdagmorgen werd nog een bezoek afgelegd aan de Kaasfabriek alhier.

Het eigenaardige van dit bezoek aan onze plaats door den heer Neethling is, dat door hem bij de heeren Jn. Swart en Hd. Smit alhier, eenige werktuigen voor het gebruik der Edammer Kaasmakerij werden aangekocht, daar in het voorjaar van 1890, onder Stellenbosch (Kaapkolonie) door genoemde heer een groote boerderij zal worden geëxploiteerd, ingericht voor de Hollandsche Kaasmakerij.

Dat deze mededeeling ten bewijs strekke voor de concurrentie met de Hollandsche Landbouwers en Zuivelbereiders. Alleen *eerste* kwaliteit, van hier uitgaande, kan aan de Buitenlandsche concurrentie het hoofd bieden.

Schager Courant 1888-03-31

Rapport omtrent de uitkomsten van de methode Boekel in de kaasfabriek „Aurora” te Wieringerwaard, uit te brengen door den heer J. L. T. Groneman.

Schager Courant 1889-12-05

— Maandag j.l. werd onze gemeente bezocht door den heer Charles Neethling, komende van de plaats Stellenbosch in Kaapkolonie (Zuid-Afrika), welke heer voor een practisch onderzoek op het gebied van Landbouw, Veeteelt en Zuivelbereiding een reis heeft ondernomen door Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland en Duitschland, nu in Nederland rondreist en daarna naar Engeland zal gaan, om vandaar terug te keeren naar de Kaapkolonie.

Dinsdagmorgen begaf den heer Neethling zich naar den heer Boekel, om de Kaasmakerij op te nemen en te bezichtigen, vervolgens zijn genoemde heeren gegaan naar den polder Groet, naar de boerderij van den heer Dk. Breebaart, en verder naar den heer Groneman, ook naar de Kaasfabriek „Aurora”, te Wieringerwaard. Woensdagmorgen werd nog een bezoek afgelegd aan de Kaasfabriek alhier.

Het eigenaardige van dit bezoek aan onze plaats door den heer Neethling is, dat door hem bij de heeren Jn. Swart en Hd. Smit alhier, eenige werktuigen voor het gebruik der Edammer Kaasmakerij werden aangekocht, daar in het voorjaar van 1890, onder Stellenbosch (Kaapkolonie) door genoemde heer een groote boerderij zal worden geëxploiteerd, ingericht voor de Hollandsche Kaasmakerij.

Dat deze mededeeling ten bewijs strekke voor de concurrentie met de Hollandsche Landbouwers en Zuivelbereiders. Alleen eerste kwaliteit, van hier uitgaande, kan aan de Buitenlandsche concurrentie het hoofd bieden.

Schager Courant 1890-11-27

In de Kaasfabriek „Aurora” te Wieringerwaard,

worden tegen **1 Februari 1891,**
gevraagd: een

MAN en VROUW, P.G.,

gehuwd, zonder kinderen, bekwaam en geneegen om zich met het Kaasmaken en al wat daarbij behoort te belasten. Gegadigden gelieven zich in persoon of met getrankeerde brieven te vervolgen bij den heer **G. BRANDS,** te WIERINGERWAARD.

Hier de verkoop van een *vreemde kaasfabriek* – mogelijk de door de Wit genoemde *Liquenda*. De kaasfabriek werd gekocht door een vijftiental boeren !

Schager Courant 1893-02-05

VI. te Wieringerwaard,

op **Woensdag, 15 Februari 1893**, 's avonds zes uur, in het logement van den heer BOON ;

Ten verzoeken van den Makelaar O. DE KIEVIET, aldaar, q.q.

Een **gebouw**, ingericht tot **Kaasfabriek**, met **Pakhuis, Boet**, goed onderhouden **Burgerwoonhuis** en twee **Arbeiderswoningen** onder één dak, aldaar, met het recht van **erfpacht op den grond**, een en ander kad. bekend in sectie E, Nos. 357, 358, 359 en 360, samen groot 15 aren, 42 centiaren.

Schager Courant 1893-02-19

— Men schrijft uit WIERINGERWAARD. — De **kaasfabriek**, waarvan de verkoop den 15 plaats had, is met de bijgebouwen en arbeiderswoningen aangekocht door een veertiental in de gemeente wonende landbouwers, voor ongeveer f 2000.

Schager Courant 1894-02-22

In de kaasfabriek „AURORA”,
te WIERINGERWAARD,

worden, tegen 1 April 1894,

als kaasmakers gevraagd:

een gehuwd man en vrouw,
lieft zonder kinderen of met een klein
gezin en van den Prot. godsdienst.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij
den heer K. A. SCHENK, Barsingerweg,
Wieringerwaard.

Schager Courant 1894-03-11

— In eene onlangste WIE-
RINGERWAARD gehouden vergadering
der Kaasfabriek „Aurora” aldaar, zijn
tot kaasmakers benoemd, Klaas Brouwer
en echtgenoot, van Winkel.

Schager Courant 1894-08-26

GEVRAAGD :

Een paar gehuwde lie-
den om mede werkzaam te
zijn in een kaasfabriek te
Emmerich, Duitschland

Loon f 12 per week; Vrij: woning,
brand, boter, kaas, melk en het wei voor
één varken. Met 1 of 7 October te ver-
trekken. Overtocht vrij.

Adres fr. Br. of in persoon, „Kaasfabriek”
Wieringerwaard.

Voor de postbode was het wel duidelijk!

Schager Courant 1901-07-14

Gevraagd, een gehuwd

Kaasmaker,

tegen 1 October 1901, in de Kaasfabriek „**AURORA**“ te **Wieringerwaard**.

Nadere inlichtingen te verkrijgen bij den heer **R. Bakker AZ.**, aan den Barsingerweg aldaar.

Schager Courant 1905-01-29

--- WIERINGERWAARD.

Voor de vacante betrekking als kaasma-
ker aan de coöperatieve zuivelfabriek
„Aurora“ alhier hadden zich 20 sollicitan-
ten aangemeld. Gekozen werd de heer
T. Groot, thans als soodanig te Berkhout

Schager Courant 1905-03-12

— De deelhebbers in de Coöperatieve Zuivelfabriek „Aurora“ te WIERINGERWAARD verrasten den heer J. L. T. Groneman met 'n tafel, voor de vele gewaardeerde bemoeïingen, doen aan de oprichting deser fabriek gewijd.

Schager Courant 1905-03-26

BOELHUIS.

De Notaris H. de Boer te Hoogwoud,
ZAL OP

Dinsdag 4 April 1905,

's morgens 10 uur precies,
bij de Zuive'fabriek „Aurora“ aan
den Barsingerweg

te **Wieringerwaard,**

om contant geld publiek ver-
koopen:

KARNS, waartij een Ho'steinsche,
Zetters, Makers, Kaasborden, Zout-
kisten, Kaaswekers, Persen, Weikuij,
Gatenborden, Gootenborden, Kaas-
hangers. Mengstel, Bascule, enz.

Schager Courant 1905-01-01

Voor de nieuwe **Zuivelfabriek**
„Aurora“ te Wieringerwaard
worden tegen 1 April 1905 gevraagd:

een Kaasmaker

en zijne Vrouw,
beiden ervaren in kaas- en boter-
bereiding en van goede getuigschriften
voorzien.

Gegadigden gelieven zich te wenden
tot den Heer C. J. BAKKER, Kleine-
buurt, Wieringerwaard, bij wien in-
lichtingen zijn te bekomen

Schager Courant 1905-01-29

--- WIERINGERWAARD.

Voor de vacante betrekking als kaasma-
ker aan de coöperatieve zuivelfabriek
„Aurora“ alhier hadden zich 20 sollicitan-
ten aangemeld. Gekozen werd de heer
T. Groot, thans als soodanig te Berkhout

Schager Courant 1905-02-02

Aankondiging.

Ter voldoening aan het bepaalde in
Artikel 5, 2de lid, der Wet
17 November 1876 (Stbl. No 227)
wordt bij deze aangekondigd het
bestaan van „**De Coöperatieve
Zuivelfabriek „Aurora“**
te Wieringerwaard,” op
gericht bij akte den 29 Decemeer 1904
door den Notaris H. DE BOER te
Hoogwoud verleden, welke akte is
geplaatst in het bijvoegsel No. 1521
tot de Nederlandsche Staatscourant
van Zaterdag 28 Januari 1905, No 24.

Schager Courant 1905-03-26

BOELHUIS.

De Notaris H. de Boer te Hoogwoud,
ZAL OP

Dinsdag 4 April 1905,

's morgens 10 uur precies,

bij de Zuive'fabriek „**Aurora**“ aan
den Barsingerweg

te **Wieringerwaard**,

om contant geld publiek ver-
kopen:

KARNS, waartij een Ho'steinsche,
Zetters, Makers, Kaasborden, Zout-
k'isten, Kaaswekers, Persen, Weikuij,
Gatenborden, Gootenborden, Kaas-
hangers. Mengketel, Bascule, enz.

Schager Courant 1906-01-11

In de Zuivelfabriek „**AURORA**“
te **Wieringerwaard** worden, om op
1 April a. s. in dienst te treden,
gevraagd:

twee gehuwde Lieden,

van den P G. Man en vrouw beiden
ervaren en bekwaam in het maken
van kaas en boter. — Gegadigden
gelieven zich aan te melden bij den
Heer P. J. BLAAUBOER, Barsinger-
weg Wieringerwaard.

Schager Courant 1907-12-01

In de **Zuivelfabriek „Aurora“** te Wieringerwaard wordt gevraagd, om met 1 Februari 1908 in dienst te treden: een gehuwd

Kaasmaker

liefst met klein gezin, man en vrouw bekwaam in het maken van kaas en boter. — Gegadigden gelieven zich vóór of op 15 December aanstaande in persoon aan te melden bij den heer P. J. BLAAUBOER, Barsingerweg, hoek Kruisweg, Wieringerwaard.

Schager Courant 1907-12-29

— Wieringerwaard.

Tot kaasmaker in de Zuivelfabriek „Aurora“ is benoemd de heer H. Naastepad, thans als zoodanig werkzaam in de kaasfabriek „de **Volharding**“ te Heer Hugowaard.

Schager Courant 1909-07-20

ER WORDT GEVRAAGD in de **zuivelfabriek „Aurora“** te Wieringerwaard

een gehuwd kaasmaker,

om met 2 October in dienst te treden.

Zich in persoon aan te melden voor of op 1 Augustus bij den heer R. Bakker te Wieringerwaard.

— **WIERINGERWAARD.**

Donderdagavond vergaderde de afdeeling Wieringerwaard van den Bond van Melkveehouders, onder leiding van den heer G. Visser. De notulen, voorgelezen door den heer J. Ph. Blaauboer, worden onveranderd goedgekeurd. Doel van deze bijeenkomst was, te bespreken: Waaraan zullen wij ons houden? Aan 4 omliggende **kaasfabrieken** is om steun verzocht, wanneer dit onverhoopt noodig mocht zijn. Van „De Hoop”, te Oudesluis, en „Aurora”, alhier”, is een afwijzend besluit ontvangen, terwijl men van „De Krell” en „De Volharding” nog geen antwoord was ingekomen.

Van den heer Brinkman en van het Hoofdbestuur is een schrijven ingekomen, waarbij met klem wordt aangedrongen om niet toe te geven aan het voorstel, de melk voor een geheel jaar à 10 cent af te staan. Het ingezonden stuk van den heer H. Koster in de „Schager Courant”, wordt hierbij sterk afgekeurd. Ook blijkt dat door ditzelfde stuk van den heer Koster reeds 20 boeren van de afdeeling Het Zand zich bang hebben gemaakt en nu reeds hebben geteekend voor 10 cent een geheel jaar te leveren. Wat zullen wij nu hier doen? Na een zeer uitgebreide discussie, waarbij soms 4 personen te gelijk aan het woord waren, werd tot stemming overgegaan. Uitslag was: 4 voor verkoopen, 4 voor vasthouden, 1 blanco.

Over de laksheid van het hoofdbestuur is men zeer ontstemd. Vooral de secretaris, die op eenige brieven heelemaal geen antwoord heeft ontvangen, vindt het zeer treurig en stelt voor de volgende motie Vrijdag op de algemeene vergadering te Amsterdam ter tafel te brengen:

„De afdeeling Wieringerwaard, van den Bond van Melkveehouders, heden, 13 April vergaderende, gehoord hebbende de talrijke gegronde klachten van nalatigheid van het Hoofdbestuur, verklaart dat het op deze wijze onmogelijk is, gezien de slapheld en lusteloosheid van het Hoofdbestuur, om onder deze omstandigheden een krachtproef te beginnen en vraagt om die reden haar volle vrijheid van handelen terug. Mocht het Hoofdbestuur geen vrijheid van handelen geven, dan verklaart de afdeeling Wieringerwaard zich „los” van den Algemeenen Bond.”

Deze motie wordt met 7 tegen 2 stemmen aangenomen.

Tot afgevaardigde naar de 14 April te houden vergadering te Amsterdam, wordt gekozen de heer J. Ph. Blaauboer.

De voorzitter deelt nog mede over de huur der melkbussen met den heer v. d. Bonk te hebben gesproken, doch men wil op het voorstel, een vorige vergadering door den heer Jb. Walboer ingediend, per sé niet ingaan. (De verdere discussie hierover was onverstaanbaar.) Rondvraag nihil, waarna sluiting volgt.

— **WIJERINGERWAARD.**

Het is gebeurd aan den Barsingerweg en heusch vaar. Dezer dagen gingen de heeren Gebr. S. en B. naar de kaasfabriek **Aurora**, alwaar uitbetaling zou worden gehouden. Onderweg ziet men in 't land van den heer G. een paar voorwerpen, die veel op grauwe ganzen gelijken. Nu men moet al niet veel jagersbloed in je lijf hebben om daar niet op af te gaan. De heer B. kon althans de verzoeking niet weerstaan en liet zijn buurman de melkcenten maar innen. Terug naar huis om 't geweer te halen, was 't werk van een oogenblik. Heel voorzichtig langs 't ijs, vooral niet rechtop loopend, kwam onze jager spoedig ter plaatse, zeker als hij was de huisgenooten op een ekkere ganzenbout te verrassen. Toen de heer B. echter in de houding ging staan om te schieten, moest hij tot zijn niet geringen spijt ontwaren, dat het geen ganzen, doch een paar gewone bliken emmers waren, welke aldaar waren neergezet om de schapen te laten drinken. Die dooie emmers waren hem geen schot waard.

De Volharding – ook wel *kleine fabriek*

Schager Courant 1896-10-11

— Bij het boren van een put op het terrein der kaasfabriek „De Volharding” te **Wieringerwaard**, heeft men water gekregen op een diepte van 70 voet. Het water is wat bruin gekleurd, en bevat veel brongas.

Schager Courant 1896-12-13

— Tot kaasmaker in de Kaasfabriek „De **Volharding**” te **Wieringerwaard**, is benoemd de heer *Veerman*, thans kaasmaker te Wognum.

Schager Courant 1897-02-07

Schager Courant 1897-12-05

GEVRAAGD

in de KAASFABRIEK „de Volharding” te **Wieringerwaard**, een

KNECHT,

om met Februari in dienst te treden.

Schager Courant 1898-05-29

^{1/12} in de Kaasfabriek „de **Volharding**” te **Wieringerwaard**, kooper de heer O. de Kieviet qq. voor f 200.—.

Schager Courant 1897-10-07

Notaris Backx,

zal publiek verkoopen

TE

WIERINGERWAARD,

aan de NIEUWESLUIS,

op **Vrijdag 15 October 1897**, des voormiddags 10 uur, ten sterfhuize van TEUNIS MOSK :

A. 1 Schaap met twee lammeren, 60 kippen, ongeveer 20000 pond best gewonnen hooi, ongeveer 15 voer riet, vischboot met toebehooren, Schuitje, 140 fuiken, 275 fuikenstokken, 4 palingkaren, 2 taanketels, eenig huisraad en inboedel, zilveren horloge, en hetgeen meer zal worden aangeboden.

B. **Een dertiende** in de **Kaasfabriek**, genaamd „de Volharding“, gelegen te WIERINGERWAARD, in de Groote Buurt, met de daartoe door bestemming behorende werktuigen en gereedschappen.

Schager Courant 1900-06-14

Terstond gevraagd:
een flinke

Dienstbode,

in de Kaasfabriek „De Volharding” te
Wieringerwaard.

Schager Courant 1900-09-27

— Wieringerwaard.

De Kaasfabriek „De Volharding” alhier is door den Bond van Kaasfabrieken in Noordholland aangewezen, met haar zuivelproduct den Bond op de Parijsche tentoonstelling te vertegenwoordigen.

Schager Courant 1900-10-04

-- Op initiatief van de vereeniging tot verbetering en bevordering van de zuivelbereiding in Noord-Holland, voorz. de heer Jn. Koomen Hz., werd Edammer kaas ter mededinging naar Parijs opgezonden.

De fabriek „de Volharding” te Wieringerwaard werd aangewezen, met haar product bovengen. vereeniging te vertegenwoordigen.

Heden werd een telegram ontvangen uit Villemomble, meldende, dat op deze inzending de „Medaille d'Or” verkregen was.

Hulde aan bovengen. vereeniging en de fabriek „de Volharding” te Wieringerwaard, voor een zoo uitstekende vertegenwoordiging van de zuivel-industrie in de kaasfabrieken van Noord-Holland.

Schager Courant 1901-06-27

Terstond gevraagd, een

KNECHT,

niet beneden de 16 jaar, in de Kaasfabriek „De Volharding,”

bij **W. N. Veerman**
te Wieringerwaard.

Schager Courant 1902-09-04

— Verslag der vergadering van den Raad der gemeente WIERLINGER-WAARD, gehouden den 2en September 1902, 's voormiddags 10 uur. Tegenwoordig 6 leden.

Bij de rondvraag

De heer Sleutel spreekt den wensch uit, dat de wegen zooveel mogelijk zindelijk worden gehouden. Hij vindt dat o.a. voor de kaasfabriek „de Voitharding“ de onzindelijkheid over het erg heen is, vooral met

gevallen regen, en dat de kaasmaker eiken morgen wel voor het opruimen van paardenfootjes kon zorg dragen. Als politietoezicht mogelijk is, zou hij dat willen toepassen.

De heer Zijp meent, dat het polderbestuur eenige verbetering kan aanbrengen door op dien veel bereden weg wat meer grint te laten brengen.

De Voorz. zal het Bestuur der kaasfabriek verzoeken, verontreiniging van den openbaren weg tegen te gaan.

Hierna sluiting.

Schager Courant 1902-11-06

Onze Kaasmarkt.

De volgende bekendmaking vonden we in de Alkmaarsche Courant der firma Herm. Coster en Zn. van Zaterdagavond j.l.:

„De volgende heeren Kaaskoopers hebben zich onderling verbonden tot aan 1 Januari 1904 de kaasmarkt te Schagen niet te bezoeken:

Firma Haimens, K. H. de Jong en Zn., H. de Vries Rz., T. Kroon en Zoon., J. Verweijs, P. Best en Zn., allen te Hoorn; J. Jz. de Boer te Edam; J. F. Lubbe, J. N. Goes en J. P. Kool Pz., allen te Alkmaar; De Wolff en Peereboom te Oosthuizen; Gebr. Stuijt te Alkmaar.“

Naar aanleiding hiervan heeft de kaasfabriek „De Volharding“ te Wieringerwaard een tinnik besluit genomen. Zij leverde steeds haar kaas aan den kaaskooper J. P. Kool te Alkmaar, mede-ondertekenaar van bovenstaande overeenkomst, en dat geheel buiten de wik- en weegloonen te Alkmaar om en tegen de hoogste markt veelal. De aandeelhouders dier fabriek hebben als protest tegen de handelwijze der bovenstaande kaaskoopers, en tevens als protest tegen de hooge wik- en weegloonen, besloten, aan hun kooper den heer Kool te schrijven, dat, wil hij hun kaas hebben, hij die op de Schager markt kan koopen, en ze niet meer te Alkmaar zal worden geleverd.

Wij vinden dit een kloeke daad, want we mogen niet vergeten, dat het geldelijk bezwaar voor deze fabriek, doordat ze geheel buiten de wik- en weegloonen om verkocht, niet gering is. Zooveel te meer respecteeren we een dergelijke daad, die blijk geeft van een gevoel van één zijn met hun andere standgenooten, blijk geeft, dat hier gaat in hun oog het algemeen en toekomstig belang; voor het eigen en oogenblikkelijk belang; blijk geeft, dat aan het slagen van de Schager markt niet wordt gewanhoopt.

Anderen, die nog weifelen, mogen in deze daad een aansporing zien, ook hun kaas te brengen en te blijven brengen op de Schager markt.

Er was op de markt van heden aangevoerd: 55 stapels kleine kaas, waaronder 12 van fabrieken, en 5 stapels commissie en 8 middelbare, wegende 25873 K.G. De prijs was: kleine kaas f 27.—, Middelbare en Commissie f 27.50.

Schager Courant 1903-12-13

— Nederlandsche Kaashandel.

De commissie, benoemd om maatregelen te beramen tot afwending van de gevaren voor den Nederlandschen kaashandel in het buitenland, is thans aldus samengesteld:

J. Rinkes Borger, zuivelbereider, 's-Gravenhage, voorzitter; — dr. K. H. M. van der Zande, directeur van het Rijks-Landbouwproefstation, Hoorn; — D. Brander Tz., directeur eener kaasfabriek te Hoogkarspel; — K. Eriks Az., directeur een kaasfabriek, Leeuwarden; — F. Middelbeek, kaashandelaar, Rotterdam; — Joh. G. Heil, kaashandelaar, Haarlem; — C. Wijdenes Gz., landbouwer, Opperdoes; — J. IJff, landbouwer, Moordrecht; — A. Bos, zuivelconsulent, 's-Gravenhage; — T. J. Swierstra, zuivelconsulent, Oudenrijn bij Utrecht; — dr. L. T. C. Schey, zuivelconsulent, Hoorn, secretaris.

Voorts zullen daarbij nog uitgenoodigd worden de heeren: F. de Jong, voorzitter van den Bond van Coöp. Zuivelfabrieken in Friesland, en C. B. van Woerden, kaashandelaar te Alkmaar.

Schager Courant 1908-11-15

Gevraagd aan de Kaasfabriek „de Volharding“ te Wieringerwaard,

een Man en Vrouw,

volkomen op de hoogte met de Edammer Kaasmakerij, zoowel volgens de ouderwetsche als de Boekel's methode.

Indiensttreding 1 Febr. 1909. Sollicitanten naar deze betrekking kunnen zich tot 25 November schriftelijk aanmelden bij den heer K. A. KAAAN te Wieringerwaard, bij wien nadere inlichtingen zijn te verkrijgen.

Schager Courant 1908-12-06

— Wieringerwaard.

Tot kaasmaker in de fabriek „De Volharding“ is benoemd de heer W. de Leeuw te Middelle.

Schager Courant 1911-09-20

— **WIERINGERWAARD.**

Dinsdagmorgen werd reeds vroeg de Buurt in opschudding gebracht. Het paard van den heer J. S. rende in een onbewaakt oogenblik van het erf der kaasfabriek „Volharding”, alwaar door den werkmán melk werd gebracht. De melkvaten werden er spoedig afgeworpen, terwijl het paard bij den heer S. het erf opholde. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

Schager Courant 1914-08-10

Terstond gevraagd, wegens
dienstplicht, een

Kaasmakersknecht.

Te vervoegen aan de Kaasfabriek „De Volharding” te Wieringerwaard.

Schager Courant 1915-05-15

— **BARSINGERHORN.**

De vergadering van belanghebbenden in eene op te richten Cooperatieve Zuivelfabriek, waartoe het plan is opgeworpen, gehouden op Maandag j.l. ten huize van den heer Scheringa alhier, was bezocht door afgevaardigden of leden van zuivelfabrieken van Nieuwe Niedorp, Winkel, Moerbeek, Barsingerhorn (de Leek) Wieringerwaard (de Volharding), de Nes en Lutjewinkel, met nog eenige andere personen.

Onder deze laatsten was de directeur van de fabriek „Excelsior” te Heerhugowaard, die zeer duidelijk het wezen der cooperatie uiteenzette, en de werking zijner fabriek met de resultaten daarvan mededeelde. Naar zijn oordeel was eene fabriek, waar de melk van 2000 koeien werd verwerkt, groot genoeg voor het beoogde doel.

Volgens ingekomen missieve van den heer Reitsma, Secretaris der Federatieve Nederlandsche Zuivelbond, geeft het verwerken van 5 a 6 miljoen K.G. melk per jaar de laagste exploitatiekosten; die zou zijn de melk-opbrengst van ongeveer 1500 a 1600 koeien. Eene fabriek, waar de melk wordt verwerkt van 3 tot 4000 koeien, werd ontraden, als kaasbereiding hoofdzaak is.

Een afstand van gemiddeld 5 K.M. werd voor transport en zuiverheid geen bezwaar geacht.

Op deze vergadering werd benoemd een commissie van onderzoek naar dergelijke bestaande inrichtingen in Noordholland en Friesland, bestaande uit de heeren Jm. Blaauboer Kz., Jb. Spaans, S. Spaans Cz., J. v. d. Stok en J. B. Wilken. Deze commissie zal mettertijd over hare bevinding volledig rapport uitbrengen.

Schager Courant 1917-12-04

— **WIERINGERWAARD.**

Als boekhouder aan de kaasfabriek „de Volharding” werd in de plaats van den heer C. Haringhuizen, benoemd de heer J. den Bezemer, controleur der fokvereniging. Er waren 8 sollicitanten.

Schager Courant 1917-12-15

Binnenlandsch Nieuws.

— **WIERINGERWAARD.**

Het bestuur der kaasfabriek de Volharding is toch met den heer Van den Bosch te Alkmaar tot overeenstemming kunnen komen wat betreft de levering der melk.

Vanaf Vrijdag is de melk bij de boeren afgehaald door den melkrijder I. Koning. In verband hiermede waren Vrijdagmorgen eenige ingezetenen zonder melk omreden onze eenigste melkventer P. Boon zijn tekort steeds van de fabriek kon halen. Er zal hier dus wel een nadere regeling moeten worden getroffen. Ook vernamen wij nog, dat de heer Boon met zijn toeslag n.l. 1 cent per Liter niet erg ingenomen is, aanzien in vele andere gemeenten meer wordt gegeven.

Schager Courant 1918-12-24

Het Bestuur der

Kaasfabriek „DE VOLHARDING”
te **Wieringerwaard**

roept op **SOLLICITANTEN** naar de tegen 1 Februari a.s. vacante betrekking van

Boekhouder.

Inlichtingen verstrekt eerst-
ondergeteekende. Sollicitatie-stuk-
ken in te zenden vóór 7 Jan. a.s.

Het Bestuur voornoemd,

K. ZIJP, Voorzitter.

H. J. E. VAN HOORN,
Secretaris.

Allen die iets te vorderen hebben van de Oude Kaasfabriek „DE VOLHARDING”, worden verzocht hunne Rekening in te leveren vóór a.s. Donderdag 7 Januari, bij den Boekhouder A. KEESMAN, Wieringerwaard.

Heldersche Courant 1926-02-06

De kaasfabriek „Volharding” te Wieringerwaard wordt uitgebreid tot een gemengd bedrijf. Er wordt een nieuwe boterfabriek bijgebouwd. Dit werk zal uitgevoerd worden door den aannemer P. Doorn te St. Maartensbrug, voor ruim f 18.400. De nieuwe fabriek zal de melk van 675 koeien verwerken.

De melkfabriek „Hollandia” te Purmerend betaalde voor de Januari-melk uit Hollands Noorden f 9.85 per 100 K.G.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wieringen, Febr. 1929.

Mijnheer de Redacteur!

Beleefd verzoek ik onderstaand schrijven in uw blad te willen opnemen.

Ofschoon er in de herfst van 1928 pogingen in het werk zijn gesteld om gezamenlijk van de vier Wieringer dagkaasfabrieken één zoetfabriek te maken is daar tot nog toe niet veel van gekomen. En dat is al heel erg jammer. Nu zou het vanzelf al heel erg meegevallen zijn als het de eerste keer op de vergaderingen, toen het besproken werd, er door gekomen was. Nu is een zoetfabriek op Wieringen weer een geheel nieuw ding, dat spreekt van zelf, en er is ook heel wat aan verbonden om zoo'n fabriek op te richten. Maar al is het voor Wieringen geheel iets nieuws, aan de overkant staan ze al ongeveer 'n jaar of zestien. Nu staat 't als een paal boven water: als men er toe overgaat om zulk 'n fabriek te zetten, moet men er zoo wat zeker van wezen of het wel gaat. Maar als wij onze oogen naar de overkant toe richten dan zijn wij er zoo goed als zeker van, dat het best zal gaan. En hoe stond men er eertijds voor toen men hier dagfabrieken wilde oprichten? Toen waren er ook velen, die meenden dat dit hier niet veel waard was. Maar men zette het toch door... en het is heel goed gegaan; want waren ze op het oude door gegaan, het zou thans met de veehouderij niet veel gedaan geweest zijn. En zoo staan we er nu ook weer voor; de beginnen zijn moeilijk, doch dat is met alles zoo. Maar zooals met alle moeilijkheden moeten wij daar ook weer overheen zien te komen, want het is in het belang van de geheele veehouderij op Wieringen. En het is niet als sommige tegenstanders van de zoetfabriek zeggen, dat 't alleen 't belang is voor de groote boeren en niet voor de kleine. Dat had men vroeger ook wel kunnen zeggen, en het is misschien ook wel gezegd. Maar dat is onzin. Want profiteeren nu ook de kleintjes niet van de dagfabriek? Ik denk van ja-zooveel nog als de grooten. en om eens een paar voorbeelden op te noemen dat de kleine boeren ook wel voordeel van een zoetfabriek hebben: ten eerste neemt men gezamenlijk het geld op voor een Coöperatieven zoetfabriek, dus niemand behoeft zich bang te maken dat hij het geld er niet voor krijgen kan. Het is dus geheel anders als bij de tegenwoordige fabrieken, dat elk zijn deel moet opbrengen; want men gaat gezamenlijk een leening aan, dus elk kan er aan mee doen. En dan, die de meeste melk brengt staat voor de grootste risico en verder worden alle kosten per kilogram melk berekent, dus daar kunnen ook geen meerdere kosten op loopen voor de kleintjes. Integendeel, er zit veel voordeel voor de kleine boeren in, ook al dat de melk wordt afgehaald. Want gestelt, dat men niet erg in orde is en men kan het werk in huis nog wel doen dan valt het toch niet mee als men uit de warme stal dadelijk op zulk 'n kar komt te zitten. En is het ook geen groot voordeel als men zijn werk kan afmaken in dien tijd als men nu naar de fabriek toe moet. En is het in den zomer geen groot voordeel als men wat eerder

Alkmaarsche Courant 1930-07-15

WIERINGERWAARD.

Reeds geruimen tijd is gebleken, dat de Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding” feitelijk nog te bekrompen was, vooral wat betreft de pekelfabrieek en kaaspakhuis. Bij de oprichting, toen Aurora en de Volharding één geheel zou worden, werden door enkele egenstanders nog al bezwaren ingebracht. Het ging natuurlijk in hoofdzaak om de centen, doch na veel wikken en wegen kwamen ten slotte tot overeenstemming. Dezer dagen werd een algemeene ledenvergadering gehouden.

Men is daarbij niet tegenwoordig geweest, doch ons werd medegedeeld, dat op die druk bezochte bijeenkomst met bijna algemeene stemmen (er waren 3 blanco) werd besloten opnieuw tot verbouwing over te gaan. De kaasmaker kan, zooals de inrichting thans is, zijn product niet maken-zooals het behoort te zijn, wat natuurlijk van invloed is op de marktprijzen.

Aanvankelijk heeft de verbouwing ongeveer 80 mille gekost. Het is dus te betreuren, dat het nu weer geld moet kosten. Misschien was het met de helft meer van hetgeen het thans weer zal kosten, toen direct afdoend te maken zijn geweest. Er zijn thans 920 koeien. Na de verbouwing kan er van 1200 koeien worden verwerkt. Door den architect de Boer van Alkmaar zal een bestek worden gemaakt, waarna tot aanbesteding wordt overgegaan. Het ligt in de bedoeling om er zoo spoedig mogelijk mee te beginnen.

Leeuwarder Courant 1930-08-09

AANBESTEDING.

Ondergeteekende wenscht namens het bestuur der Coöp.-Zuivelfabriek „DE VOLHARDING” te WIERINGERWAARD, behoudens nadere goedkeuring, aan te besteden:

HET VERBOUWEN EN UITBREIDEN VAN HARE FABRIEK,

op Dinsdag 19 Augustus 1930.

Bestek en teekening zijn vanaf Maandag 11 Augustus verkrijgbaar ten kantore van ondergeteekende, Spoorstraat 18, Alkmaar, uitsluitend tegen vooruitbetaling van f 15.—, franco per post f 15.35. Restitutie bij ongeschonden inlevering binnen 3 dagen na de besteding f 10.—.

De Architect:
D. S. DE BOER.

ALKMAAR, Augustus 1930.

Leeuwarder Courant 1930-08-21

Zuivelfabriek te Wieringerwaard.

Door het bestuur der coöperatieve zuivelfabriek „De Volharding” te **Wieringerwaard** van het verbouwen en uitbreiden van hare **fabriek**. Architect de heer D. S. de Boer te Alkmaar. Begrooting architect *f* 54,620.

N. V. v/h. Master en Hamstra te de Rijp *f* 53,875, v. d. Sluis en v. d. Velde te Langweer—Balk *f* 54,230, S. Schoppen te Akkrum *f* 58,885, L. Breuker te Menaldum *f* 59,480, Gebr. Boersen te Wieringen *f* 59,500, R. K. Koppen te Alkmaar *f* 61,300, P. Doorn te St. Maartensbrug *f* 62,000, Pik te Barsingerhorn *f* 63,400.

Gegund aan de N. V. v/h. Master en Hamstra te de Rijn

Alkmaarsche Courant 1930-12-04

Mededeelingen.

Bouwcommissie.

Het jaar 1930 bracht belangrijk werk voor de Bouwcommissie.

Aan de fabriek „**Aurora**” te Opmeer vond een zeer belangrijke verbouwing plaats.

De nieuwe fabriek „De Tijd” te Beemster kwam gereed, terwijl eene groote verbouwing te **Wieringerwaard** begonnen is.

Voor de „Eensgezindheid” te Sint-Maartensbrug is een groote verbouwing in voorbereiding. Alles te samen belangrijk werk, waardoor goede verbeteringen zijn — of worden — tot stand gebracht.

Heldersche Courant 1931-10-10

DE MALAISE.

't ZAND.

Het filiaal van „Hollandia” stopgezet.

In verband met de algemeen heerschen-
de malaise is vanaf 9 Oct. het filiaal der
Melkfabriek Hollandia te Purmerend al-
hier stopgezet.

Voor plm. drie vierde gedeelte wordt
de melk bij de leveranciers, welke aan
de westzijde van het N.-H. kanaal wonen,
gewoon door de melkrijders afgehaald en
daarna ter verwerking naar de Zuivel-
fabriek Vooruitgang, te Julianadorp, ge-
bracht. Dat gedeelte der melk dat vanaf
de westzijde van het kanaal werd aange-
voerd, uitmakend plm. een vierde gedeelte,
wordt eveneens gewoon gehaald en daarna
gebracht naar de Zuivelfabriek **Volhar-**
ding te Wieringerwaard. De boeren wor-
den voorloopig, evenals voorheen, door
Hollandia uitbetaald. Het ergste is dan
ook dat aan 2 der werklieden per 8 dagen
ontslag is aangezegd, terwijl het hoofd
van het filiaal vooralsnog gehandhaafd
blijft voor toezicht.

Alkmaarsche Courant 1933-04-05

WIERINGERWAARD.

* In verband met de loonsverlaging van
het personeel aan de kaasfabriek „de **Volhar-**
ding” G. A. werd door het personeel een
verzoek aan het bestuur gedaan om de ver-
laging niet in die sterke mate toe te passen.
Naar aanleiding daarvan werd Maandag-
avond wederom een vergadering gehouden,
waarin aan het verzoek is te gemoet geko-
men, door het salaris van het mindere perso-
neel weer met ongeveer f 2 te verhoogen en
dat van de anderen in evenredigheid. De ge-
moederen zijn daardoor weer wat tot rust
gekomen.

Alkmaarsche Courant 1933-05-06

WIERINGERWAARD.

* Als beheerder der kaasfabriek „De Volharding” G.A. is benoemd de heer N. Hofsté, assistent aan de Zuivelfabriek te Opmeer. Met dezen stonden op de voordracht de heeren G. Nes te Lutjewinkel en D. A. Schaap te Stompetoren. De heer Cor Bakker Czn. werd benoemd als controleur-stamboekhouder van de fokvereniging en werd tevens belast met het controlewerk aan de fabriek.

Alkmaarsche Courant 1933-11-08

WIERINGERWAARD.

* Dinsdagmorgen heeft bij de kaasfabriek de Volharding een aanrijding plaats van twee vrachtauto's.

De knecht van J. Lak kwam met zijn wagen waarop een volgeladen weitank van het erf van de fabriek en zou de richting Groote Buurt inrijden toen met een vrij snelle vaart vanuit de Bocht een vrachtwagen van Keetman van St. Maartensbrug kwam.

Deze reed pardoos op den weiwagen aan, duwde deze tegen een boom, zoodanig, dat de tank van Lak er af tuimelde. Spatborden en voorstel waren verbogen. Van den auto van Keetman werden eenige ruiten verbrijzeld. Omtrent de schuldvraag kon men het niet eens worden, zoodat er een politiezaakje van gemaakt is.

Ook werd nog een lantaarnpaal uitgerukt. Persoonlijke ongelukken hadden niet plaats doch aan den auto van Lak was tamelijk veel materiele schade.

Alkmaarsche Courant 1934-03-02

Provinciaal Nieuws

WIERINGERWAARD.

* Als eerste kaasmaker aan de zuivelfabriek de Volharding is uit de 35 sollicitanten door het bestuur benoemd de heer Rijpsma van Warns (Fr.)

Alkmaarsche Courant 1937-06-03

WIERINGERWAARD

Diploma behaald.

• De heer J. Rol, tweede kaasmaker aan de Coöp. Zuivelfabrek „de **Volharding**”, heeft te Leeuwarden het diploma behaald als kaasmaker voor de F. N. Z.

Alkmaarsche Courant 1937-06-05

WIERINGERWAARD

Diploma behaald.

• De heeren G. Bosscher kaasmaker en T. Spoelstra machinist, beiden werkzaam aan de Coöp. Zuivelfabriek de **Volharding** G.A., hebben te Leeuwarden het diploma behaald, respectievelijk als kaasmaker F. N. Z. en machinist F. N. Z.

Wieringerwaard.

NED. BOND VAN BOERINNEN EN
ANDERE PLATTELANDSVROUWEN.

Afd. **Wieringerwaard.**

Bovengenoemde afdeling hield Donderdag-avond in de zaal van den heer v. d. Woude een bijeenkomst. Hieraan werd samengewerkt door het bestuur van de Zuivelfabriek „De **Volharding**”. De directeur, de heer Hofste, was bereid gevonden een lezing te doen houden over bereiding der zuivelproducten, enz.

Ook mej. Wynia, landbouw-, huishoud-onderwijzeres te Schagen, was aanwezig, ten-einde het houden van een kookcursus te bespreken.

Nadat de voorzitter, mevr. Visser—Bakker de bijeenkomst had geopend, werd allereerst het woord gevoerd door de heeren Koster en Kaan. Eerstgenoemde sprak over de oprichting in 1872, de bloei en de vestiging der Coöp. Zuivelfabriek „De **Volharding**”.

De heer Kaan zette het belang der melk als volksvoeding uiteen en beval aan de melk zoo zindelijk mogelijk te behandelen.

Spr. wees er op, dat met weinig moeite veel verbeterd kan worden.

Vervolgens werd door den heer Hofste in een zeer duidelijke lezing het technische gedeelte behandeld. Allereerst de bereiding van de kaas en vervolgens de bereiding van boter. Ook hij wees op de zindelijkheid den zeer voor-namen factor.

In de pauze werden de dames door mej. Wynia op verschillende kaaslekkernijen ge-tracteerd.

* Ruim 40 damesleden van den Bond van Boerinnen en Plattelandsvrouwen brachten gisteren een bezoek aan de Zuivelfabriek De **Volharding** te **Wieringerwaard**, alweer ze in twee groepen werden rondgeleid door de heeren Hofsté, directeur, J. Ch. Koster, voorzitter en burgemeester Kaan. Uitvoerig en duidelijk werd door de heeren het een en ander verteld over de bereiding van kaas en boter, hoe de melk naar de bakken wordt getransporteerd, hoe de wir uit de wrongel wordt verwijderd enz. enz. Ook werd het schoonmaken der melkbussen gedemonstreerd. Een bezoek werd gebracht aan de pakhuizen, roombakken, ketelhuis enz.

Het ketelhuis is thans zoo ingericht na den verbouw in 1930, dat men zoo noodig ook de melk uit de Wieringermeer zou kunnen verwerken.

Met verbazing werd vernomen, dat na de lediging van de bussen deze omgekeerd worden geplaatst en dat het uitdruipen nog wel 7000 liter per jaar bedraagt.

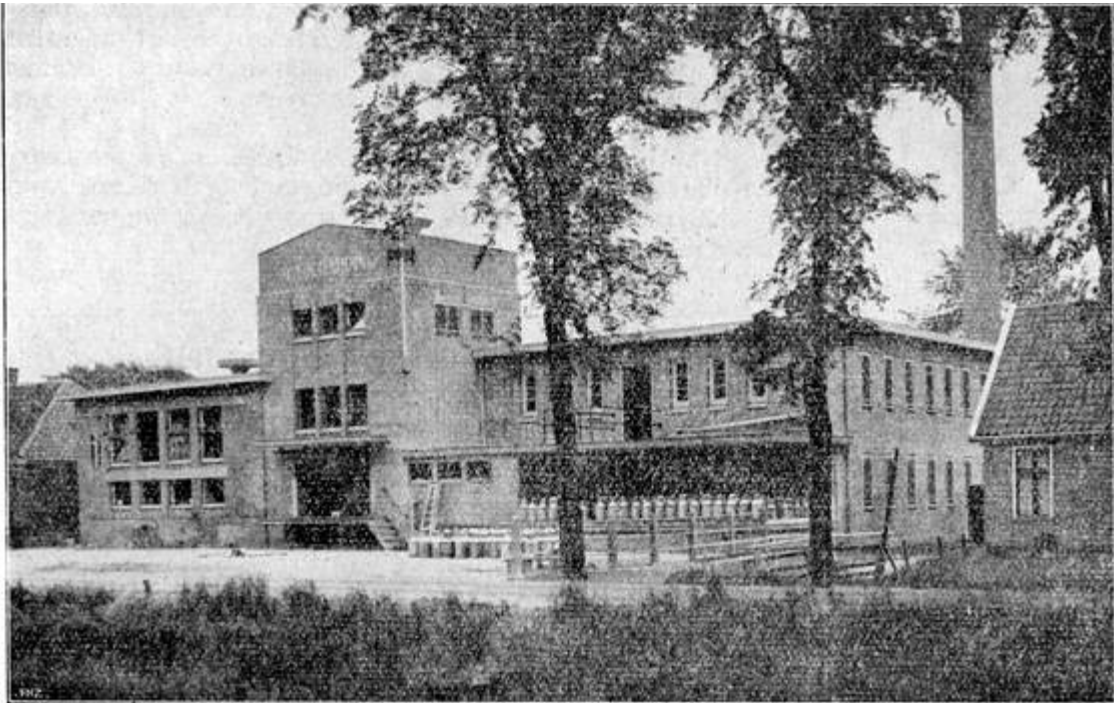
Na de bezichtiging, die van 9 uur tot half twaalf had geduurd, werden de dames onthaald op een heerlijke kop chocolade, waarbij door den directeur nog het een en ander werd verteld over het laboratorium, dat het kuilgras vooral voor Maart op moet zijn en dat het zeer wenschelijk is, dat iedere boer meewerkt om het geheel goed te doen slagen. Zindelijkheid is ook een groote factor.

Hoogst voldaan keerden de dames weer huis toe.

Verbouwing der Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding” te Wieringerwaard (N.-H.).⁹

Reeds in het jaar 1872 werd deze Coöp. Zuivelfabriek in den ouden Noord-Hollandschen bedrijfsvorm, als dagfabriek opgericht, d.i. uitsluitend kaasfabriek. In het jaar 1926, werd door het Bestuur besloten de oude bedrijfsvorm te veranderen in de nieuwere, n.l. dat naast kaas ook boter zou worden bereid. In den polder „De Wieringerwaard” bevond zich toen ter tijd nog een kaasfabriek n.l. „Aurora”. Tussen de besturen van genoemde fabrieken, hadden verschillende besprekingen plaats, om gezamenlijk een nieuwe fabriek op te richten, of om de zuivelfabriek „De Volharding” te veranderen in een kaas- en boterfabriek.

Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding” te Wieringerwaard.

Er werd echter geen overeenstemming verkregen, zodat door het Bestuur te Wieringerwaard werd besloten alleen door te gaan met het verbouwen van eigen fabriek.

Hieruit volgde echter dat de verbouwing niet van zo'n grote omvang kon worden, dan ingeval „Aurora” had besloten zich bij „De Volharding” aan te sluiten. De verbouwing beperkte zich daarom tot het bijbouwen van een botermakerij, boterkelder, oproomlokaal en ketelhuis. Voordat men echter met de verbou-

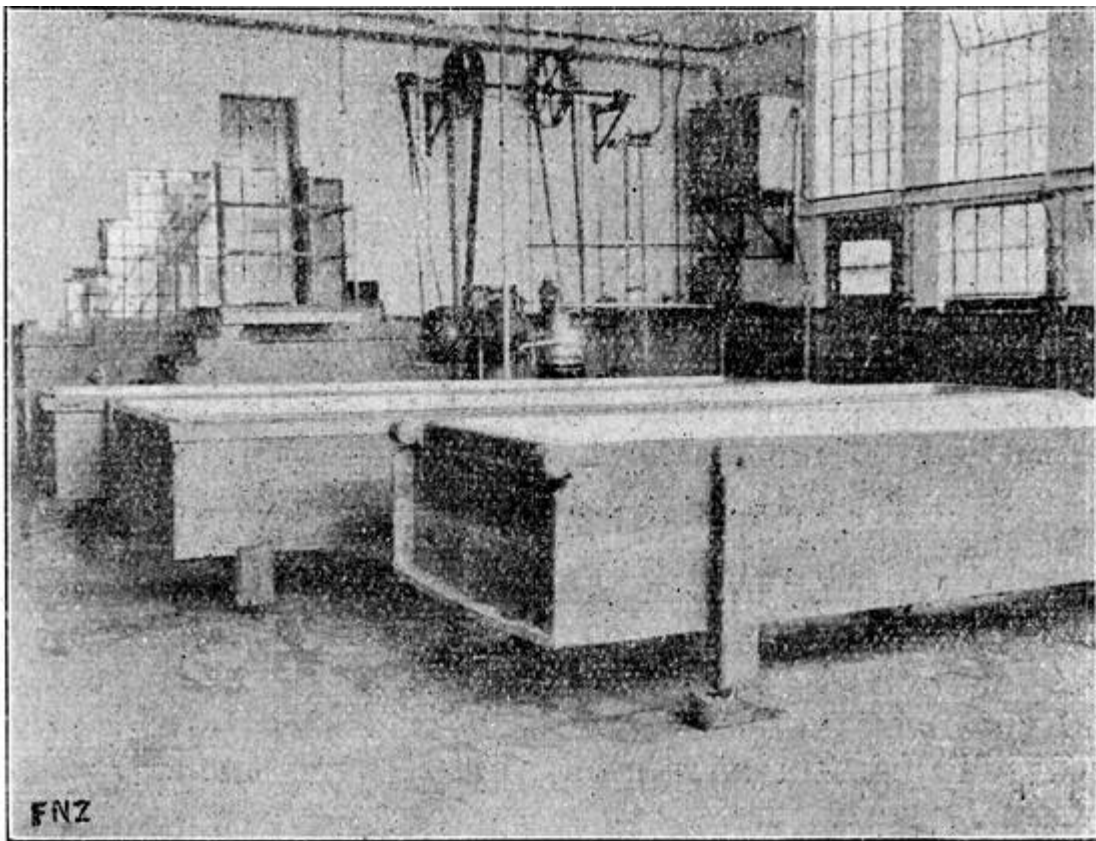
⁹ Dit is niet de eerste kaasfabriek in Nederland, dat was in Broek in Waterland in 1871. In 1872 werd de inventaris, nadat de fabriek in Broek in Waterland verkocht was en kort daarna failliet was gegaan, verkocht aan een twintigtal boeren uit de Wieringerwaard, die daar in 1872 op 'onderlinge' grondslag de kaasfabriek "Maatschappij tot Bereiding van Kaas" stichten!. Dit was de voorloper van *De Volharding*!

wing gereed was, sloten zich reeds verschillende leden van „Aurora” bij „De Volharding” aan, zodat reeds spoedig bleek, dat de verbouwing voor de gewijzigde omstandigheden klein genoeg was.

Men heeft zich toen nog zolang in de verbouwde fabriek als ‘t ware beholpen, vooral in de zomer, totdat in Juni 1930, door het Bestuur en Leden het besluit werd genomen, een nieuwe melkontvangst, kaasmakerij, perslokaal, pekellokaal, pakhuis en laboratium te laten bouwen, terwijl de oude melkontvangst bij de botermakerij werd getrokken.

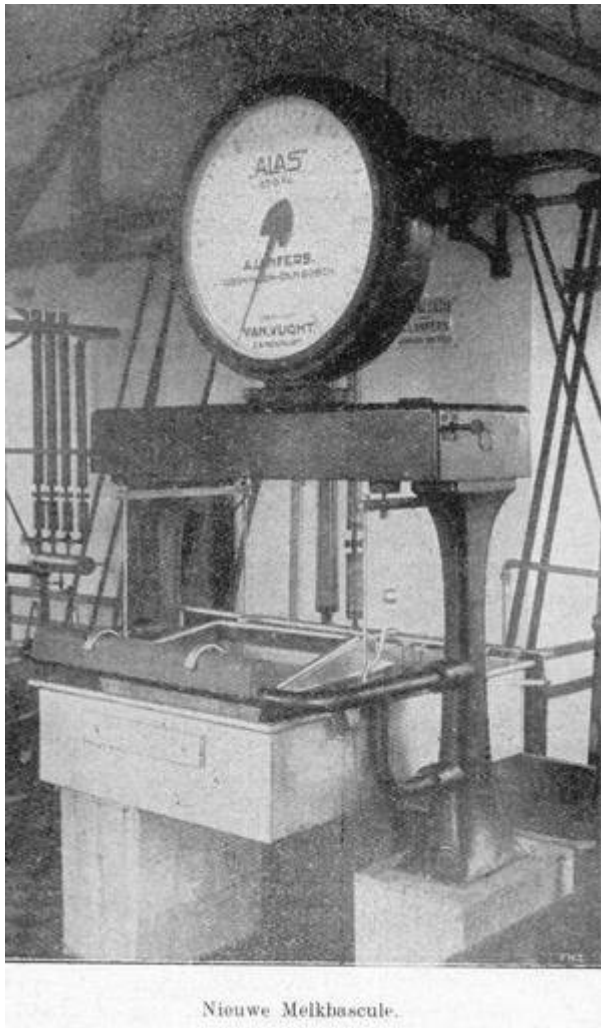
Na het voorbereidende werk werd in September 1930 met deze bouw begonnen, welke einde April 1931 volledig gereed kwam. Omdat met de bouw van de kaasmakerij tot het laatst werd gewacht, werd het perslokaal tijdelijk voor kaasmakerij ingericht.

Laat ons aan de hand van de foto's thans de indeling der fabriek eens nagaan.

De kaasmakerij.

Links – foto voorgaande blz. - zien wij de vergrote botermakerij, terwijl in het midden de nieuwe melkontvangst is geplaatst, waarboven een bordes waarop de volle melkkoelers zijn aangebracht. Hiertoe is een nieuwe koeler à 6000 L. capaciteit aangekocht, terwijl de oude volle melkkoeler daarheen ook is verplaatst, in totaal heeft men nu een capaciteit der koelers van 10.000 L. per uur.

Doordat de oude nortonbron geen voldoende water voor de koelers leverde, werd overgegaan tot het laten boren van een nieuwe bron, terwijl de oude als reserve dienst doet om eventueel water te leveren voor de koelers en verder voor de pekkelkoeler het water levert. Boven de koelers is een waterbak aangebracht voor leidingwater, dit was nodig daar door het grote verbruik van leidingwater bij de Zuiderzeewerken op Wieringen, vaak gesukkeld werd aan de fabriek met een tekort aan leidingwater, zodat men nu als de fabriek in bedrijf gesteld wordt, een voldoende hoeveelheid leidingwater in voorraad kan nemen.

Doordat het Nortonwater zeer ijzerhoudend is en vele zouten bevat, kan dit in de fabriek anders niet gebruikt worden dan voor koelwater.

Rechts van de melkontvangst, bevindt zich een grote vrij dragende luifel, met een muurtje. Achter dit Muurtje is een bussenboen-apparaat geplaatst, terwijl onder de luifel berging is voor de schoongemaakte bussen.

Vanaf de melkontvangst loopt de melk naar het oproomlokaal, dat achter de botermakerij is geplaatst. In het midden op de foto der kaasmakerij is de deur van het koellokaal zichtbaar.

Het oproomlokaal is bij de vorige verbouwing reeds zoo hoog opgetrokken, dat hier eventueel later opróomtanks geplaatst kunnen worden.

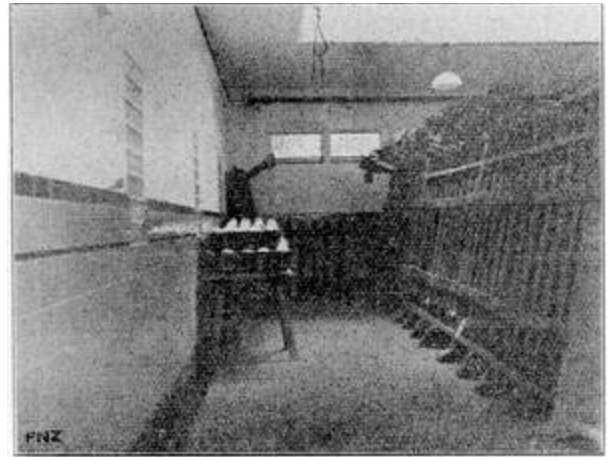
Achter het oproomlokaal is de kaasmakerij gelegen; die ruimte biedt voor 4 kaasbakken.

Reeds bij de opstelling der kaasbakken is er rekening mee gehouden, dat als in de toekomst voor machinale wrongelbewerking kaasbakken geplaatst worden, dit zonder verdere veranderingen kan geschieden. Het water voor de kaasbakken wordt in een afzonderlijk bakje op temperatuur gebracht.

In de kaasmakerij is tevens de weicentrifuge geplaatst met een capaciteit van 6000 L. per uur.

Perslokaal. Dit is naast de kaasmakerij en achter de melkontvangst gelegen en biedt een ruimte voor het persen van 800 Edammer kazen. De foto geeft een rij persen te zien, - dit zijn de z.g. verplaatsbare houten persen die van voren met een hek worden gesloten. Het persgewicht wordt door het hangen van een verplaatsbaar gewicht aan één hefboom verkregen.

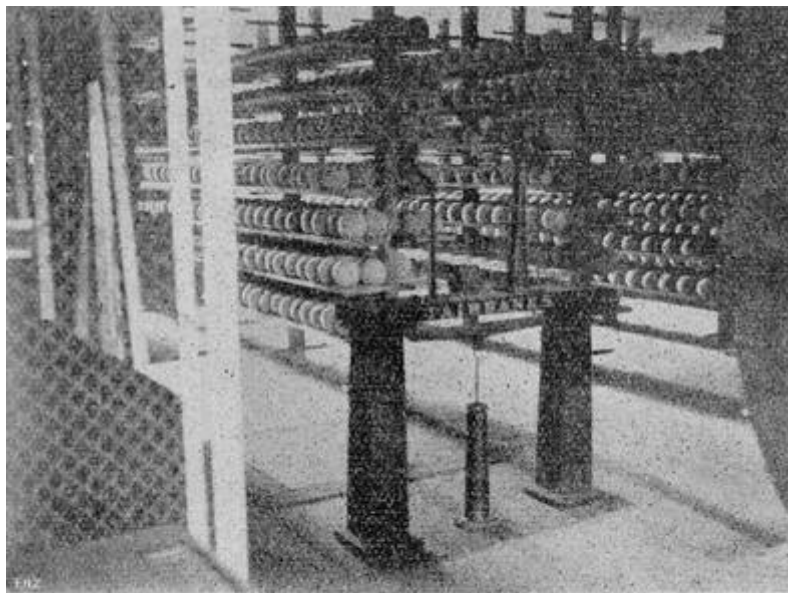

Het perslokaal.

Naast het perslokaal bevindt zich het pekellokaal, zodat het perslokaal geheel is ingesloten. Voor de verlichting van het perslokaal zijn lichtkappen aangebracht.

Het Pekellokaal. Het pekelloppervlak bedraagt 65 M², terwijl er plaatsruimte is om op de aanwezige stellingen 4000 kazen te plaatsen. Door een pekelfoeler kan de temperatuur van de pekelfoer naar wens geregeld worden. Het pekellokaal is verbonden met het kaaspakhuis door een lift.

Het Pakhuis. Boven het pekellokaal bevindt zich het kaaspakhuis, waar berging is voor ± 20.000 kazen. Met de fundering is er op gerekend dat er eventueel nog een verdieping boven geplaatst kan worden.

Het kaaspakhuis.

Hier is zoals de foto van het pakhuis ter rechterzijde aangeeft, een ventilator geplaatst, waarmee de temperatuur en vochtigheidsgraad van de lucht is te regelen; ook kan de ventilator de lucht in het kaaspakhuis en pekellokaal doen circuleren.

Deze foto geeft verder nog de kaasbascule en de liftkooi te zien.

De kaasafgifte kan geschieden over de luifel van het boven-bordes, zoals de front-foto aangeeft.

Laboratorium en kantoor. Dit is op $\pm$ 5 M. afstand naast de kaasmakerij, afzonderlijk geplaatst. Het laboratorium is ingericht voor de meest voorkomende kwaliteitsproeven te verrichten, en is gemakkelijk vanaf botermakerij en kaasmakerij te bereiken.

De fabriek telt 80 leden, met 900 koeien, en het afgelopen jaar werd $\pm$ 3,6 miljoen KG. melk verwerkt.

De kazen worden alle op de markt te Alkmaar verkocht. De boter wordt uitsluitend in het klein geplaatst.

Tot voorzitter dezer vereniging werd voor 2 jaar benoemd de Heer H. K. Koster te Wieringerwaard, die dus in het begin van zijn voorzitterschap heel wat heeft tot stand zien komen, hij heeft dan ook een belangrijk aandeel gehad om de verbouwingsplannen te doen slagen.

Na de opening der fabriek, werd een kijkdag voor de leden bepaald, en werd bijna door allen van deze gelegenheid gebruik gemaakt om de fabriek te bezichtigen, waarbij zij blijk gaven van een algemeen genoegen dat de verbouwing had plaats gehad. De lokalen zijn alle ruim en fris; van goede ventilatie voorzien en waar nodig voldoende verlicht, praktisch ingericht, terwijl geen luxe is aangebracht. Het geheel geeft dan ook een degelijke en solide indruk.

De bouw had plaats onder architectuur van den architect D. S. de Boer te Alkmaar, het werktuigkundig gedeelte werd verzorgd door het Technisch Bureau van den F. N. Z., terwijl de Bouwcommissie van den N.-H. bond in het voorbereidende werk haar adviezen gaf.

Alkmaar. S. v. B.

Wieringerwaard "De Volharding" in latere jaren

Bron: Mail

Land en Tuinbouw

WIERINGERWAARD

Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding”.

Vrijdagavond vergaderde de Coöp. Zuivelfabriek „De Volharding”. Aanwezig waren bijna alle leden en leveranciers van de fabriek.

De heer H. K. Koster opende met een woord van welkom en sprak zijn leedwezen uit over den nog steeds benarden toestand in hei zuivelbedrijf. Er zijn ook nog geen teekenen van verbetering. De landen, die onze producten betrekken, geven ons al meer en meer belemmering. Toch moeten we vooruit, en zien te maken, wat er van te maken is. De directeur stelt alles in 't werk om 1e klas te fabricceeren. Wanneer de veehouders zijn werk waardeeren helpt hem dan en besteedt op de boerderij de grootste zorg aan de melkwinning.

Medegedeeld werd:

1. Dat met den heer Lak na overleg is overeengekomen, dat deze het vervoer weer zal hebben van de melk voor 21 cent. Komt er meer dan 3½ miljoen K.G. Dan 20½ ct. en boven 4 miljoen K.G. nog iets minder. De vermindering is betrekkelijk klein, doch hij moet vanaf januari *f* 260 meer aan wegenbelasting betalen dan voorheen.
2. Dat de heer J. A. Bakker benoemd is tot ondervoorzitter.
3. Dat een zestal veehouders uit Wieringermeer leveranciers zijn geworden.
4. Dat de grensregeling met Lutjewinkel is geregeld volgens de lijn, zooals onze directeur dat wenschte.
5. Dat de heer Sietsma de woning heeft verlaten en deze nu door den heer Bosscha wordt bewoond.

Daarna eenige mededeelingen van den secretaris.

1. Dat sinds de laatste vergadering vier koeien zijn opgeruimd wegens open T.B.C.
2. Dat in verband met de horselbestrijding aan de fabriek sinds een paar jaar zelf beschikbaar werd gesteld, doch er werd zeer weinig gehaald, wat dus een fiasco is geweest. Thans is in de Wieringermeer weer 'n nieuw middel uitgevonden, een soort poederoplossing. Ook dit zal weer aan de fabriek verkrijgbaar worden gesteld.
3. Dat het bestuur zal voorstellen aan het personeel werkkleding te verschaffen. Men krijgt dan meer uniformiteit. De kosten bedragen voor de 7 personen voor het eerste jaar *f* 70 en volgende jaren ongeveer *f* 35.--.
4. Dat het bestuur gesloten heeft aan den directeur hulp te mogen nemen op 't kantoor. Dit klinkt wat verwonderlijk, doch als men de vele werkzaamheden ziet, kan het niet langer zoo doorgaan.
5. Heeft het bestuur besloten in verband met een goede melkwinning vanwege de fabriek een melkcursus te houden. Enkelen hebben zich reeds opgegeven. De wensch werd te kennen gegeven, dat velen zich zullen aanmelden.

Daarna volgden enkele mededeellagea van den directeur betreffende fabriek, pakhuis, ketel enz. De melkaanvoer is weer stijgende. Het laagste is geweest 4320 kilo, thans is het al weer 5790 kilo.

Uit het jaarverslag van den secretaris hebben we als het voornaamste aangetekend 't volgende:

Het ledental was op 1 Januari 72 Vanaf Maart is van een 20-tal melkveehouders uit Anna Paulowna de melk verwerkt. Ook uit Wieringermeer wordt melk gehaald. In 1934 zijn 3 algemeene. en 10 bestuursvergaderingen gehouden.

De samenstelling van het personeel heeft nog al eenige wijzigingen ondergaan, vooral wegens vertrek van den eersten kaasmaker en botermaker.

Met voldoening werd melding gemaakt van het feit, dat een groot gedeelte van de betrokken veehouders op één of andere manier door bemiddeling van de fabriek de opbrengst hunner koeien laat controleeren.

19 leden zijn aangesloten bij de Rundveefokvereniging en 44 bij de contróle-veeeniging, waarvan er 9 zelf monsternemen. Evenals het vorig jaar is met de fokvereniging een overeenkomst gesloten, waarbij alle werk voor die vereeniging door de fabriek wordt uitgevoerd. Deze regeling voldoet beide partijen uitstekend.

Uit het zeer uitgebreide jaarverslag Van den directeur 't volgende: De melkaanvoer bedroeg 3.401.096 K.G. of 190.406 K.G. meer dan in 1933. Deze verhooging werd veroorzaakt door vergrooting van het aantal leveranciers.

Het gemiddeld vetgehalte is weer verhoogd met 0,03 pct. en kwam op 3,32 pct. Kwaliteit van de kaas was voldoende, hoewel het streven steeds nog op verbetering dient gericht. De maatregelen van het buitenland belemmeren den afzet in steeds ernstiger mate.

Kwaliteit boter was goed, ook de afzet, welke slechts voor een deel niet in kleinverpakking kon plaats vinden.

Afzet van melk en melkproducten in dalende lijn als gevolg van de mindere koopkracht en den betrekkelijk hoogen detailprijs. Ondanks verhooging van de hoeveelheid melk was het bedrag aan onkosten lager dan het vorig jaar, zoodat dit de uitbetaalde melkprijs ten goede kon komen. Voor het nieuwe boekjaar kon wederom het onkostencijfer verlaagd worden met 5 cent per 100 K.G. melk, waarmee de vergadering instemde.

Bij de verdeling van het exploitatiesaldo 1934, zijnde *f.* 9489,37, kon een behoorlijke afschrijving op gebouwen en inventaris plaats vinden, een reserve blijven voor verkochte kaas en nabetaling van 10 cent per 100 kilo melk over 1934 geleverd, worden uitgekeerd, zoodat de uitbetaalde melkprijs netto 428 cent per 100 kilo bedroeg. Hoewel nog te laag om daarmee de productiekosten te dekken, beteekent dit toch een verhooging ten opzichte van 1933 met pl.m. *f.* 0.40 per 100 K.G. melk. Waar het personeel hieraan ook heeft meegeholpen, werd besloten wat dit jaar het bondsadvies ten aanzien van **verlaging der loonen** niet te volgen, doch ze ongewijzigd te laten.

Met een opwekking om allen steun te verleenen tot verhooging van de kwaliteit van de aangevoerde melk werd het verslag besloten, waaruit we o.i. het allervoornaamste hebben opgenomen. De heer J. Komen bracht een mooi rapport uit over de boekhouding. De rekening werd goedgekeurd.

De voorzitter deelde nog mede, dat met de fokvereniging weer een overeenkomst is aangegaan. De fakvereniging zal voortaan niet *f* 550, doch *f* 600 bijdragen in de kosten.

Ten slotte werd aan de vergadering voorgesteld om de weegbrug van de vereniging over te nemen tegen den gevraagden prijs, zijnde *f* 50.

De heer P. Blaauboer Cz. vroeg hoeveel de verplaatsing zal kosten.

De voorzitter zeide, dat de totale kosten zullen bedragen *f* 250. Het zou jammer zijn, als de brug voor oud ijzer verkocht zou moeten worden en het is voor allen toch nog van belang, dat de gelegenheid tot wegen bestaan blijft.

Met algemeene stemmen werd het voorstel tot aankoop aangenomen, waarna sluiting volgde.